

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną Phila., Pa.
Lietuvių Socialistų
Sąjunga Amerikoje.
(Incorporated Balandžio 28 d. 1905)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svetlo \$2.00.
Pusmetį \$1.00.
Apparatus kainos ant užklauso.

Redaktorius — E. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

su visokiais reikalais kreiptis šiuo
adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Phila., Pa.
by the
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA
(Incorporated April 28, 1905)

SUBSCRIPTION RATES
In all parts of the world per year

Editor — E. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.

Advertising rates on application.
All communications should be ad-
dressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

No. 12

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, PA., 21 d. KOVO (March) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1908, AT POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEFONO:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas IX

UŽRUBEŽIS.

Serbai žudo nekaltus kaimiečius.

Serbų kareiviai be jokio teismo sušaudė 300 albanų gyventojų Kossovo provincijoje. Tai buvo ramus, beginkliai kaimiečiai.

Naujos Balkanų taikos išlygos.

Balkaniečiai stato Turkijai šias išlygas: Turkija turi atiduoti jiems Adrijanopolį, Skutari ir visą žemę į vakarus nuo tų miestų; užleisti Aegėjaus salas jiems, atiduoti graikams salą Kretą; užmokėti karės iškašius. Balkaniečiai jau nereikalauja nuo Turkijos Gallipoli pusalio.

Turkų valdžia nemano priimti tas sunkias taikos išlygas.

Juodkalniečių bombarduoja Skutari.

Graikai paėmė nelaisvėn 1670 turkų kareivių ir 30 oficerių ties Arista.

Rusijos šnipai Anglijoje.

Buvęs Rusijos ambasados tarnybos agentas Kleyveg prisiejo prie anarchistų, gal dėlto, kad daugiau politiškių paslapčių suseksti. Jis sako, kad Anglijoje Rusijos valdžia užlaiko 16 agentų-provokatorių, daugiausia iš žydų ir latvių.

Nenori jubilejaus.

Žinomas lietuvių poetas Mairomis, kun. Maculevičius, Kauno dvasiškos seminarijos rektorius, kurio 25 metų literatiško veikimo yra šimt sukaktuvės, prašo savo užjantėjų, kad jam jubilejaus nekeltų. Sako: «Aplie mano literatiškus nuopelnus geriausia bus spresti, man numirus».

Castro į Cubos prezidentus

Buvęs Venezuelos prezidentas Cipriano Castro, sakoma, nori išvyti Cubos prezidentą Gomezą ir pats jo vietą užimti. Jo šalininkai nupirko jam 60,000 šautuvų.

Liberalai laimėjo rinkimus.

Madridas, Ispanija. Pastaruosiuose rinkimuose atstovų butan išrinkta 95 liberalai, 55 konservatistai, 8 respublikonai ir 20 katalikų. Atsitiko nemažai muštynių tarp politiškių priešų laike rinkimų.

Minia valkioja gatvėmis sufragistes.

Londono minia parodė, kaip gyvuliška ji yra, kada žvėriškai užpuolė ant sufragistų, kurios pradėjo laikyti prakalbas Hyde parke. Minia mušė sufragistes ir veidus, nutvertas sufragistes valkiojo gatvėmis, kitoms nuplėšė nuo užpakalio drabužius, laidė į jas plytomis, akmenimis, žeme ir visokiomis atmatomis. Policija pribuvo sufragistėms pagelbon, bet išslyko nieko negalėjo padaryti. Gaisras po pusės valandos muštynių minia tapo išvalkyta. Be to, minia nežinojo galo iškolijimams ir išjuokimams sufragistėms.

Valdžios detektivi radę sufragistėms «arsenalą» sandėly visokių akandžių rugščių, plaktukų daugybei langų, didelių žirklių karpymui telegrafo vielų ir tt.

AMERIKA.

90 ypatų žuvo viesuloj.

Pietinę ir vidurinę dalis Nuy. Valstijų aplankė smarki viesula, kuri užmušė 90 žmonių, sužeidė šimtus ypatų ir padarė nuostolių daug milijonų dolerių. Smarkiausia viesula buvo Alabamoje, Tennessee, Georgijoje ir Missisipi.

Chicagoj viesula išgriovė keilolika namų ir Spring Bay, Ill., suardė vieną bažnyčią.

18 metų daktaras filosofijos.

Cambridge, Mass. 18 metų vaikinai Norbert Weiner gavo daktaro filosofijos laipsnį nuo Harvardo universiteto. Jis, budamas 18 mėnesių kudiuku, jam pažino visas raides. Trijų metų jis galėjo skaityti ir rašyti. Aštuonių metų lengvai galėjo skaityti ir rašyti knygas lotiniškas, vokiškas, francūziškas ir rusiškas. Devynių metų išsiūdo sunkias užduotis iš trigonometrijos ir kalkulus. Jo tėvas yra iš Rusijos, o motina amerikė.

Majoras monologistu.

Joras Shauck padarė kontraktą su vieno teatro kompanija, kad, pabaigęs savo tarnystę, sakys jis teatre monologus, už ką jis gaus po \$500 į savaitę.

Garsių tėvų sunys apgavikai.

New York. Garsūs apgavikai, aukso, sidabro ir kitų kompanijų sumanytojai: Julian Hawthorne, sunus garsaus Amerikos poeto Nathaniel Hawthorne, ir dr. Morton, sunus garsaus daktaro Mortono, kuris pirmas pritaikė etheri, kuris yra duodamas žmonėms, darant operacijas, — liko nubausti vienais metais kalėjimo už panaudojimą krašos apgavanglems tikslams. Vienas jų bendras gavo penkerius metus kalėjimo.

Išplėšė \$250,000.

New York. Vagis, per sklepa išiveržė į Martin Simons «panašų», išsinešė brangakmenių ir auksinių daiktų už \$250,000.

Caro amnestija.

Sukaktuvėse 300 metų Romanovų giminės caras apskelbė amnestiją. Amnestija nekludė tik tu polit. praskaltėlių, kurie dalyvavo tero istiškuose veikimuose.

Žinomas rusų rašytojas M. Gorkis ataisako pasinaudoti amnestija.

Amerikonas prie Chinijos konstitucijos.

Chinijos valdžia pasikviečia Columbijos universiteto profesorį F.J. Goodnow, kad jis padėtų sutvarkyti Chinijos konstituciją.

Dr. Friedmanas Canadoj.

Daktaras Friedmanas Canadoj sutiko didele daktarų užuojautą. Beveik visi ten tik, kad jo gyduolis nuo džiovos tikrai gali išgydyti tą ligą. Savo vaistą jis Torontoj iširškė 75 ligoniams.

Roma, Italija. Vagis išplėšė \$72,000 vertės valstybinių popierų iš Scheggi ir Borghi bankos.

Argentinoj viesula užmušė 20 ypatų.

Žemės drėbėjimas sugriovė miestą Guajimquilpą Guatemalaje.

DARBININKŲ GYVENIMAS.

New Yorko vyrų siuvėjų straikas beveik užsibaigė.

Brooklyn ir New York. Grižto į darbą 50,000 straikečių siuvėjų, kada jiems pasidavė Rubų Išdirbėjų Susivienijimas, prie kurio prigulėjo 113 didžiausių firmų.

Darbininkai su darbdaviais susitarkė sekančiomis išlygomis:

Pripažinta unija; darbdaviai vienus straiklauzius turi išvairyti iš dirbtuvių ir išvalyti dirbtuves, duot 53 valandų darbo savaitę. Dirbantiems nuo savaičių paskelta algos po 1 dol.; dirbantiems nuo štukų, kurie uždirbdavo po 10 dol., pakelta po 10 procentų, o kurie uždirbdavo po 15 dol., tiems po 13 procentų gavusiems gi po 20 dol., pakelta po 11 proc.

Bet ne atnešančių naujų

landą ir 52 val. darbo savaitę; algos po 6 proc. kiekvienam; tie-gi darbdaviai, kurie pirmiau susitarkė ant 48 ir 50 valandų darbo savaitės, kiekvienam darbininkui pakelia po 2 dol. savaitę ir jų darbininkai sutinka dirbti.

Vienok šiuom laiku da straiakas nėra visiškai užbaigtas. Da yra firmų ir kontraktorių, kurie nesusitarko su darbininkais; tai da vis straiakas ir mūsų kova tęsiasi tolyn.

Pas lietuvius kontraktorius Brooklyne mėg pirmą straike dirbome po 55 val. į savaitę. New Yorke žydų «vėrauzėse» pirmą dirbo po 58, 59 ir net 60 val. Lietuviai straikečiai visi nutarė kovoti, kol galutinai neišpildys jų reikalavimus. Straiakas šiuo laiku tvirtame stovyje.

Brooklyne 10 kovo pas Smith ir Greenin Co. šapą suareštavo 37 ypatas ir nuvežė į policijos stotį pilnus 4 vežimus. Ne tik ką piketininkus straikečius areštavo, bet ir kitų fabriku darbininkus, kurie tuom laiku ejo pro ten į darbą. Kai-kurios gaspadinės ejo į grosernę arba iš grosernės, tai ir jas suareštavo ir nušivežė.

Presos Komitetas:

Jos. Lapinskas
Juozas Čičkus
W. Šilnaukas
101-103 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Geležies darbininkų straikas.

Pittsburgh, Pa. 900 merginų, dirbusių Oliver geležies dirbtuvėse, sustraikavo. Reikalauja didesnės algos. Iš jų nei viena negaudavo daugiau, kaip po \$8 į savaitę, o paprasia jų alga buvo \$4,50—\$5,00.

Rankių darytojai straikuoja.

Pittsburgh, N. J. Sustraikavo 200 rankių (uočnyų) darbininkai. Da 200 rengiasi straikuoti.

Nesiseka teisti.

Pittsburgh, N. Y. Čia dabai teismas 14 Little Falls darbininkų, kurie aktyviškai dalyvavo Little Falls audėjų straike. Darbininkai kaltinami kėliniu. Bet policijos liudijimai tai painiojasi ir vieni kitiems prieštarauja, liudydami straikečius. Drg. Lunn, miesto sekretas socialist, majoras, šioje byloje teisme ir padeda darbininkų advokatams sugauti beužėjant policijos liudininkus.

Patersono «patrijotai» straikuoja prieš ateivius darbininkus.

Pittsburgh, N. J. Jau daugiau kaip 20,000 šilkų audėjų straikuoja. Užuojautos straikečių kyla ir tarp straikečių. Straikečiai tik įkabina, daruojasi, kad sušlyti «patrijotišką» amerikonių dvasią, t.y. neapykantą prieš straikečius, kurių tarpe daugiausia yra ateivių. «Patrijotai» darysį didelę parodą prieš I. W. W. uniją ir ateivius.

Skiabų straikas.

Trenton, N. J. Sustraikavo keli šimtai Pensylvanijos geležinkelio skiabų, kurie buvo užėmę viešą «section hands» straikuojančių darbininkų. Skiabai reikalauja po \$6 į dieną ir trisryk gerai pavalgyt.

Zvėriškas policijos darbas.

Arlington, N. J. Ant straikuojančių dirbtinio slonius kaulo darbininkų užpuolė policija ir valkatos; keičiems straikečiams sudaužė galvas, vienam visus priešakinis dantis išmūšė ir vieną primušė, rodos, mirtinai. Visos gatvės aplink Arlington kompanijos dirbtuvę buvo straikečių krauju nulaistytos.

Po to budeliško darbo policija da suareštavo 13 darbininkų «už riaušių kėlimą». Straiakas jau šešios savaitės kaip eina.

Gumos darbininkų straikas.

Akron, O. Guminių daiktų darbininkai yra jau išstraikavę šešias savaites. Darbdaviai paritraukė iš Pittsburgho 10 pačių padukusių mušeikų straikečiams malšint. Iš visokių biznieriukų susitvėrė Pličejų Apšaugos Komitetas iš 40 ypatų. Kad kovot prieš straikečius. Nusamdyta 75 automobiliai, kad policija, pliečių komitetas ir valkatos galėtų geriau suvaldyti darbininkus. Darbdaviai rengiasi partraukti miliciją.

Kada atvyko Haywood, tai keli šimtai policistų ir pliečių komiteto narių pasitiko jį ant stoties ir visą laiką paskui jį sekiojo; tačiau kodėl tai nedrįso uždrausti jam laikyti prakalbą.

Cleveland, O. Straikuoja 1000 suvirš guminių daiktų darbininkų ir darbininkų. Neapsakomai buvo čia darbininkai išnaudojami. Dauguma negaudavo daugiau, kaip po 50 — 75c. į dieną.

Mėto į sniegą darbininkų vaikus.

Mineville, N. Y. Šio miestelio gyventojai yra labai pasipiktinę iš valdžios ir anglų kompanijų, kurių darbininkai straikuoja. Kompanijos iš savo namų išmeta lauk darbininkų šeimynas su mažais kudiškais. Buvo atsitikimų, kad vienų metų kudiškai buvo išmesti ant sniego.

Eina teismas, kuris nagrinėja straikečių prasikaltimą už dalyvavimą riaušėse, kurias policija padarė.

Užuojautos straikas.

Pittsburgh, Pa. Iš užuojautos straikečių kyla ir tarp straikečių. Straikečiai tik įkabina, daruojasi, kad sušlyti «patrijotišką» amerikonių dvasią, t.y. neapykantą prieš straikečius, kurių tarpe daugiausia yra ateivių. «Patrijotai» darysį didelę parodą prieš I. W. W. uniją ir ateivius.

Dideli kriaučių laimėjimai

Brooklyn. Didelė kriaučių šapa Smith and Gray susitarkė su savo straikuojančiais darbininkais, davė jiems visas reikalaujamas išlygas. Isaacs Bros. šapa padarė unijoni kontraktą su savo straikečiais.

W. Va. visuotinas angliakasių straikas?

Charleston, W. Va. Gali įvykti generališkas West Virginijos angliakasių straikas, kaip protestas prieš valdžios nežmoniškumus link Kanawha apskrįčio straikuojančių angliakasių. Policija buvo sukėlus riaušes su straikečiais. Straikečiai gynėsi nuo užpuolikų. Muštynėse tapo nušanta trys ypatos. Dabar 49 straikečiai tesiami už žmogžudystę. Tarp jų yra ir garsi senutė «Motina Jones», vadi nama angliakasių aniuolu už jos energišką padėjimą angliakasiams kovoti.

Patersono straikečių milžiniška paroda.

Parodą, kurią surengė Patersono straikuojantieji šilkų audėjai, dalyvavo 35,000 žmonių, daugiausia straikečių. Prieš prasidėjant parodai, kalbėjo Haywoodas ir kiti išymūs darbininkų agitatoriai ir socialistai. Minia gatvėmis ejo su paroda, nežiurint to, kad Bimsona, policijos viršininkas, buvo tai uždraudęs.

26 areštuoti.

Paterson, N. J. Policija areštavo 26 straikečius, kurie ramiai pliketavo Excello marškinų dirbtuvė. Darbininkai buvo nubausti kalėjimu nuo 20 dienų iki 60. Carlo Tresca, gabus Italų kalbėtojas, gavo 60 dienų kalėjimo.

Merginų laimėjimas.

New York. 15,000 merginų, dresčių siuvėjų laimėjo straike, kuris prasitvė vos vieną savaitę.

DRAGIJŲ GYVENIMAS.

Argentinos socialistų suvažiavimas.

Buenos Ayres'e atsibuvo suvažiavimas Argentinos socialistų. Suvažiavime aiškiai pasirodė, kuomi skiriasi Argentinos Socialistų partija nuo kitų šalių Soc. partijų.

Argentinos pramonija neįsivystyta; daugiausia jos darbininkų dirba laukų darbus; tarp tokių gi darbininkų visomet sunkiau pasiekmingai sėti socializmo sėklą ir ją prigdyti. Kaip šito pasekmė, Arg. Soc. partija iš ekonomiškos pusės yra darbininkiška, o iš politiškos pusės radikališka.

Mažųjų miestų ir provincijonalių apskrįčių rinkimuose socialistai nestatė net savo kandidatus, nors kai-kur buvo gana soc. balsuotojų, kad pravyti savo partijos kandidatus. Ir pastarasis suvažiavimas užgryė toki elgimąsi; atidavė luosam norui socialistų rajonų ir kuopų statyti savo kandidatus ar nestatyti.

Bet didesniuose Argentinos miestuose socialistiškas darbininkų veikimas yra pastatytas ant tvirtos pagrindų.

Buenos Ayres'e, kur yra apie 1,500,000 gyventojų, randasi apie 180,000 darbininkų. Iš jų apie 100,000 dirba dirbtuvėse. Socialistiška propaganda čia gerai vedama. Praeity metų rinkimuose už socialistų kandidatus iš šalies kongresu buvo paduota 18,000 balsų ir darbininkai išsirinko du socialistus kongresmanu.

Buenos Ayres'o socialistai suvažiavime bandė pripršti gryną marksizmą, kad jo prisilaikyti abelnai visa Argentinos Soc. partija, bet suvažiavimas tuo užnėmė didžia didžiulias balsų atmetė; atmetė ir įnešimą, kad Buenos Ayres socialistų organizacijos per savo spaudos komisiją kontroliuotų socialistų leidžiamus laikraščius ir knygas.

Rusijos soc. veikėjų konferencija.

Įvyko Rusijos socialdemokratijos centro komiteto konferencija su partijos veikėjais. Buvo atstovai nuo Peterburgo, Maskvos apskrįčio, pietinės Rusijos, Uralo ir Kaukazo.

Svarbiauslame konferencijos nutarime sakoma, kad Rusija jau suvis bręsta naujai revoliucijai, kuri turėtų panaikinti caro valdžią ir įvesti demokratišką respubliką.

Konferencija užgirta politiškus straikečius, kuriuose pernai dalyvavo į milijoną darbininkų. Anot konferencijos nutarimo, partijinės agitacijos turiniu turi būti sekanti reikalavimai: 8 val. darbo diena, demokratiška respublika ir atėmimas iš ponų žemės ir atidavimas jos valstiečiams.

Nutarta, kad partija turi pasilikti nelegališką, ir užprotestuoti prieš taip vadinamus likvidatorius, kurie reikalauja, kad nelegališką partija būtų pakeista legališka darbininkų partija.

Angl. Darbo part. suv.

Londono Darbo part. atlaikė savo suvažiavimą. Dalyvavo 500 delegatų. Partija turi 2,000,000 narių ir priguli prie Tarptautiško Socialistų Biuro.

APŽVALGA.

Apie Lietuvos tautiškuosius laikraščius.

Laisvė rašo, kad Lietuvos žiniuose nežinomas Amerikos korespondentas taip patrijotiškai koresponduoja, jog tulas gali suprast, buk LSS. nieko daugiau ir nėra, kaip tik Kutros ir tautinių organizacijų griovikal.

Lig šiol Liet. žin. apie socialistus atsiliepdavo gana teisingai, bet dabar, matyt, prisidėjo prie tų minkštapročių abazo, kurie mano, buk kelia tautą, kada šmeižia socialistus.

Nors po Amerikos korespondento šmeižimais Liet. žiniuose nededa parašo, vienok lengvai galima dasiprotēt, kad tai darbas gerai mums žinomojo Brooklyno patrijoto.

Kaip tik pradėjo Liet. žin. talpinti Amerikos liet. socialistų išniekinimus, permainė ir savo laikraštine etiką linku Kovos — nuo to sykiu neina mainais mums už Kovą, gal dėlto, kad sako, Kovos negana, o gal ir dėlto, kad Kova negalėtų pastebėti visų tų ten talpinamų pliovonų.

Lietuvos Ukininkas seniai jau mainais nelia todėl, kad, sako, Kovos negaunas.

Šičia turime pastebėti, jog Lietuvos katalikiški laikraščiai daug daugiau turi laikraštiniški mandagumo už tautiškuosius: katalikiškiesiems ateina mainais, nors, be abejo, ir jie nedaugiau gauna Kovos, kaip tautiškieji.

Marksas, kaip moksliskas pranašas.

14 kovo šių metų sukako 30 metų nuo Karolio Markso mirties. Mirdamas jis turėjo menką sąjau savo šalininkų; dabar gi jo pasekėjų yra 40,000,000.

Karolis Marksas — tai moksliskas pranašas. Tėmydamas žmogus, kur link ta draugija eina ir kur ji nueis.

Iš daugelio Markso moksliskų pranašysčių paminėsimė porą. Jis pasakė, kad pramonė susikoncentruos į trustus ir kas atsitiks ant Balkanų pussalio apie šį laiką.

Sekant Markso moksliską sprendimo metodą, socialistas dažniausiai gali pamatyti, kaip vyks žinomi visuomeniški ir politiški dalykai; pav., maž-daug gali nusakyti, kas atsitiks su demokratų ir republikonų partijomis, kokia bus politiška ir pramoninė ateitis Centralinės ir Pietinės Amerikos ir tt.

Gyvuliniai įstatymų davėjai.

Pennsylvanijos įstatymdavystel (legislatura) paduota inėsimas, kad būtų uždrausta visuose pirmos ir antros klasos Pa. miestuose laikyti darbe arklius, mulus, jaučius ir asilus ilgiau, kaip po 12 valandų į dieną.

Mielaiširdingi tie Pennsylvanijos įstatymų darytojai ant gyvulių; bet ant žmonių, ant darbininkų, pas juos pasigailėjimo nesiranda. Antai tos valstijos plieno dirbtuvėse žmonės dirba po 12 val. į dieną visas septynias dienas savaitę, vienok įstatymdaviai neužsimena apie sutrumpinimą darbo tiems kapitalistiško gdomo kaunkninkams.

Pennsylvanijos Saliamonai pasistato jaučius ir asilus ant lyglos padėdės su darbininkais. Žiūrėkite, ar tik neužsimanys, kad asilai ir jaučiai būtų renkami ir įstatymdavystėn. Labai tas pritiktų tokioj įstatymdavystėj, kaip Pennsylvanijos.

„Tėvas“ Konstantinas veikia.

Juodo vardo „tėvas“ Konstantinas kun. K. Olšauskas, pasirinkęs Lenkijoje pinigų, išduzė į Odessą ir kitus Rusijos miestus daugiau žmonių skatitų vylioti juodvarniškoms „Saulės“ mokykloms.

RUOŽAI.

Mūsų lietuviški „tautos globėjai ir liandies geradėjai“, nebegalėdami jokiu būdu čionai pergalėti socialistų veikimo savo „kritikomis“, nusikraustė į Lietuvos laikraščius ir ten dabar įvairių-įvairiausiomis neteisingomis spalvomis perstarto socialistus (žinoma, lietuvius). Kitaip sakant, tie ponai geradėjai kišenų socialistams špygą rodo.

O tuom tarpu Lietuvos gyventojai didžiai klaidinami, žinoma, tie, kurie mažai susipažinę su socialistų veikimu. Tie patys ponellai tulą laiką klaidino Amerikos lietuvius, kol neatsirado daugiau socialistiškų rašytojų; dabar jau jiems kelias užkirstas, tat bando savo „gabumus“ suvartoti kitu keliu. Gal socialistai ir ten atsilieps, o gal ir nieko nesakys, nesakys, nes, mat, ant socialistų Rusijoje valia viską rašyti, bet socialistams atsiliepti nevalia.

Bet užtat čionai jau tie „tautos mylėtojai“ nebespalnioja socialistams po kojų, juo toliau, tuo labiau socialistams pasidaro atviresnis laukas dėl kovos su kapitalizmu. Kitaip ir negalėjo būti. Mēs, socialistai, atvirai stodami į kovą su kapitalizmu, negalime daug paisyti į tautiškus verkšlenimus. Mūsų kova yra už visų gerovę, sykiu ir verksnių gerovę. Bet tuom tarpu tie mūsų ponai „tautos globėjai“, prisilaikydami savo senų papročių, ir seną glesmę tebegieda. Tiesa, daugelis iš jų jau liko amžinai invalidais savo pažiūrose ir jau daugiau negali nieko padaryti, kaip iš pasalų socialistams kenkti arba anonimišką laišką parašyti.

Turiu pas save vieno „didelto tautiško veikėjo“ laišką, kuris pasalomis renka visokias žinias apie socialistus, ir jei kitap negali, tai bent, išvertęs tas paskalas į anglų kalbą, perduoda žinomoms įstatigoms. Bet ir tas darbas nesiseka. Socialistai savo teisingu ir atviru veikimu jau nesibijo visokių tamso nepaisydami jokių pasalkandų.

Mūsų „dideli tautos globėjai“ pasidarė naktiniais apuokais, kuriems dienos šviesa gadinia akis. Liko vienatinis jiems kelias slapytystis ir kiek galint trukdyti soc. darbą. Jau dabar jiems prisieina bijoti net savo šešelio, o jau savo darbų viešai niekam nerodo.

Ir socialistai dabar gali pasidžiaugti, kad jų „dideli priešai“ patis save sukritikavo savo darbais ir nebedrįsta atvirai stoti į kovą. Taip klerikalai, taip „tautos apgynejai“ susilėjo į vieną tamsią masą ir daugiau jiems nieko nelieka, kaip giedot sau amžiną atminti.

Mēs gi, socialistai, turime da su didesne energija varyt savo propagandos darbą, kad nei vienas lietuvių apgyventas kampelis neliktų be socialistiškos propagandos. Dabar jau atėjo soc. propagandos galdynė ir mēs privalome tą laiką kuo-labiauusiai sunaudoti liandies organizavimui ant teisingu ir gyvenimui tinkamo soc. pamato. Mēs negalime praleisti nei mažiausios progos be soc. propagandos. Kiekvieno socialisto pirmutiniu tikslu turi būti — agituoti visus savo ypatiškus draugus ir pažįstamus už socialistizmą; nurodinėti mūsų pamatinius siekius ir nuolat dauginti skalčių mūsų idejos draugų. Agitacija ir organizacija turi socialistams rapėti pirmą-pirmiausia. Nors tiesa, nelengvas tatau darbas prie dabartinių gyvenimo sąlygų, kuomet daugelis mūsų žmonių suvaržyti kapitalo, prietarų, saumylybės ir pliotkų pančiais, bet vis dėlto su tvirta vilėja ir energišku veikimu mēs padarysime daugiau, negu kartais manome.

Užtat lai pas kiekvieną mūsų idejos draugą išnyksta menkos vertės saumyliški manymai; lai visuomet pirmutiniu ir nuolatiniu tikslu buna propaganda už soc. ideją, kuri netolimoj ateityje suteiks kiekvienam žmogui tiesas gyventi čia ant žemės, kaip žmogui pridera.

P. Norkus.

MOTERŲ SKYRIUS.

Moteriškė pas kulturiškias senovės tautas.

(Pagal Hudry Menos).

Azijoje, pradedant giliausia senove, moteriškė visuomenė daugiau ar mažiau buvo įvertgta. Vienok senovės Egipte jau buta kitaip: ten nekuri laiką moteris buvo užėmusios net svarbesnę vietą draugijoje už vyrus.

Egipto karalienė visuomet turėdavo didesnę galybę už karalių; taip-pat ji budavo ir labiau paguodojama.

Egipte, pagal taip vadinamą šliubo sutartį, vyras visuomet turėdavo pačios klausyt.

Vienas karaliaus dekretas panaikino tą moterų pirmybę, bet visgi ten moteris pasiliko savistovios.

Laikuose faraonų viešpatavimo, nors ir labai retai, bet pasitaikydavo, kad vienas vyras turėdavo kelias pačias, Karaliai gi, neskaitant sugulovių, turėdavo po tris ar keturias pačias, vienok tik viena iš jų buvo skaitoma už karalienę.

Indijoje į moterį visuomet žiūrėjo, kaip į silpną ir kvailą sutvėrimą. Manu — pasakiškas autorius seniausių įstatymų pas indusus, kurio knyga Manu parašyta sanskritų kalboje toli prieš Kristaus gimimą, — tikintiems į Bramą (Brama — pirmutinė indusų dievės-kovos traicės ypata — dievas, sutvėrtojas) leidžia turēt po keturias pačias, bet dabar Indijoje pripažįta, jei ji nevaisinga ar gimdo tik vienas mergaitę, galima vesti kitą. Vienok dabartinis indusės moteriškės padėjimas ne ką geresnis, ji nekiek neluosesnė, nes indusė, da kudi kiu bunant, yra sušliubuojama su vyru, ir pasilieka vyro verge ir tamšune. Vyras visuomet turi tiesą su ja persiskirti, jei ji neturi vaikų ar serga neišgydomąja liga arba turi blogą budą. Pati gi neturi teisės persiskirti su vyru net ir tada, jei jis buna per kelierius metus ją suvisai apleidęs. Apskritai imant, Indijoje moteriškė tik tada turi šiokią-tokią reikšmę, kuomet ji esti išvysa motina.

Pagal indusų įstatymus, induso našlė turi susideginti ant lango kartu su vyro lavonu; bet jei ji tuomet esti neščia, tai susideginimas atidedamas ligi po gimdymų. Anglai, užėmę Indiją, daug turėjo kovot su šiuo papročiu. Labai tankiai našlės pačios maldaudavo, kad tik iš jų gvybę atimtų, mat, jų gyvenimas buvo labai sunkus.

Manu moteris skaito už gyvulius. Pagal jo žodžius, moteris būtų šeimynos nelaimė, jei neprižiūrėtų kiekviena jų žingsnį vyrai. Nei mergaitė, nei moteris neturi nieko veikti net savo namuose, jei jų neprižiūri vyrai: tėvas, pats arba sunus, ar net tolimas giminaitis. Ir jo žodžiai buvo per ilgiausius laikus įstatymais. Palyginamai, da neperseniai Šveicarijoje ir Švedijoje įstatymai skaitė moteris amžinai nepilnametėmis.

Sulyg Manu įstatymų, vyras turi pačią gerai išsirinkti; ji turi but graži, turēt dailų sudėjimą, bet neturi mokēt šokt nei skaityt. Pati yra vyro tarnaitė, ar

vergė, ji neturi tiesos vyrą vadinti ir kartu su juo sėstis prie stalo.

Toks moteriškės pavergimas ir jos ištekėjimas beveik kudi-kystėje nusilpnino visą indusų tautą, ir menkiausi Anglijos karėvių bureliai laiko pavaldinystėje 200 milijonų indusų.

Indijos moteris gana gražios, bet jų gražumas labai greit vysta nuo perankstybių gimdymų. Jos išteka 8 arba 10 metų, vienok da lig 12 metų pasilieka prie tėvų, kuomet jos mokinasi virti ir siut.

Jei pati susineša su kitu vyru, ji, pagal Manu įstatyma, buna mirčia baudžiama — ją šunes sudrasko, o jos meiluzis esti sudeginamas geležinėje lovoje. Vienok jei kaltininkas yra bramielis, — ji tikta padaro vienuoliu. Persijoje da žiauriau apsieinama su prasižengusiomis pačiomis.

Chinijoje, kaip pasakoja, žilojoje senovėje moteris priklausė visiems vyrams. Vėliau pas juos atsirado tokia jau šliubo forma, kaipir pas mongolus ir totorius. Pas totorius šliubas buvo ne kas kitas, kaip papras-ta prekyba. Vyras merginą gaudavo tik tuomet, kuomet jos tėvui užmokėdavo suderėtą skaitlių avių, jaučių, arklių ar kitokių daiktų. Pas turkmenus merginos budavo vagiamos; kartais sykiu su mergina vogdavo ir kitokius daiktus.

Chiniečių šeimynoje dukteris neturėdavo vardų, o ženklindavosi tik numeriais: N 1, N 2, N 3 ir tt. Ten irgi reikdavo pačią nusipirkti; užmokestį morikėdavo prieš šliubą arba laike sutuo. Pats pati būdavo pernešama per slenkstį į vyro namų, ir šis įprotis buvo pildomas net ir Romoje. Jis primena, kad kadaise pačios budavo išvagiomos. Tėvas arba vyras su savo pačia ar dukteria galėdavo daryt, ką nori; jie galėdavo jų nekaltybę parduot už pinigus arba pavest svečio lytiškam už-ganėdinimui. Turtingi chiniečiai galėdavo turēt po kelias pačias, viena kurių skaitėsi „džiaja“, o kitos „mažomis“ pačiomis.

Chinietės ir japonietės turi išsyk klausyt tėvo, paskui vyro, o jei jie numišta, tai sunų Jos gyvena užsidariusios, nevalgo kartu su vyrais, o tik jiems tarnauja, kuomet jie valgo. Našlė gali tekēt tik tuomet, jei nabašninko vyro giminės leidžia, vienok labiau gerbiamos tos, kurios antru kart neteka.

Vyras su moteria pas chiniečius gali persiskirti, jei abudu to nori. Prasižengelės pačios uždaromos kalėjiman arba par-duodamos, o jų meiluziai už-smaugiami.

Turtingų chiniečių dukteris gadina sau kojas, kad jos liktų mažos. Nuo 7 metų dukteris atskiriamos nuo brolių, o nuo 12 metų jos negali į gatvę kitaip žiūrēt, kaip tik per už-dangalą ant lango ar su pagel-ba tam tikro veidrodėlio. 20 metų jos išteka. Gatvėje jos gali pasirodyt tik tam tikroje leketkoje; joms uždrausta lan-kyt teatrus. Jei namie koks pokilis buna, tai jos gali daly-vaut ne kitaip, kaip tik už tam tikro pertvaro. Turtingų chi-niečių merginų visas darbas — dabinti, puošti; tarp jų yra labai daug rukančių. (Da bus

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povylu.

Apie bobas mo-kytojas.

— Povyl, sėsk ir rašyk padė-kavonės gromatą.

— Kam, dėde, ir už ką?

— Rašyk padėkavonę Broo-klyno mokyklų valdžiai, kad gerai daro, jog nedaleidžia, kad išplepėjusios bobos mokytyt vaikus ir pusbernius mokyklose.

— Kas tai tos išplepėjusios bobos?

— Ar jau, Povyl, nei tiek nesupranti? Katra ištekejus, tai žnučija ir išplepėjus. Ar aišku?

— Aa, suprantu, kad dėdė turi daug didesnę loską ant merginų, negu ant moterų. Aš nesidiviju iš dėdės. Visi tokie trijų timpų kavalieriai, kaip dėdė, turi nesvietišką palinkimą prie merginų.

— Aik jau, aik Povyl. Ką jau čia taip išnevožiji mane. Kas teisybė, man mergos biskį geriau patinka, ale aš sakau, kad boboms nereikia duot mokyti todėl, kad jos, mokydamos, savo vyrų nedaboja ir varinėja gešeftus su kitais tyčeriais. Tai čia viena pričinia. O kita pričinia yra tokia, kad ženotos bobos ilgai su vyrais guli ir tokiu spasabu pasivėlina į škulę ir tingi vaikus mokyti; o trečia pričinia yra ta, kad didesniejie vaikai nenori mokyti, kada juos mokina ženota boba, jie neturi simpatijos prie bobų.

— Suvis niekai dėdės argu-mentai. Vyriska valdžia ne dėlto nedaleidžia tekejusioms moterims mokinti, kad jos ilgai guli ar tingi mokyti. Vyriska valdžia tik nori kuo-daugiausiai siaurinti moterų teises. Kodėl valdžia nedraudžia tekejusioms moterims dirbt dirbtuvėse? Ir kodėl moteris į dirbtuves nepa-sivėlina, o darbą da geriau už merginas atlieka? Visų pripa-žinta, kad vedę žmonės yra pa-stovesni darbininkai už nevedu-sius.

— Tai, Povyl, kaip boba gali mokyti škulę, kada jai reikia žiūrėti savo vaikus ir rupintis apie namus?

— O kaip darbininkės moteris ir dirbtuvėse dirba da ilger-nes valandas ir sykiu rupinasi namais ir apžiūri vyrą?

— Tokiu spasabu tu sakai, kad boba gali dviem ponam sluzyti: ir dirbt darbą ir gerai namus ir familiją apžiūrēt!

— Aš nesakau, kad gema daiktas, kad moteris, savo namus ir kudikius palikusi, turi eit dirbtuvėn. Tai labai blogas daiktas, kad bada ja priverčia prie tokio gyvenimo. Bet pats žinai, kad valdžia moteriai nedraudžia, palikuos kudikius, eit dirbt praštą darbą, o kaip tik moteris turi geresnį darbą, tai iš jos tą darbą ir atima. Mokytoja, pasiginusi biskį savo kudikį, labai gražiai galėtų 4—5 val. į dieną mokyti. Be to, tekejusios moteris, ypač, turindios kudikių, yra žmoniškesnės už merginas, labiau myli vaikus ir daro, kas gera vaikų sveikatai ir praštai.

— Kai aš žiurau, tū tu visiškai pasidarei bobos andarokai padalka. Palauk, vyruti, — apsisėnysi, tai pamatysi, kokios jos yra raganos. Visa tavo bobiška filosofija tasyk išduktė iš galvos, kaip sudžiuvusio žmogbezdalio dukės, kada paspaudai.

— Kai-kam ir reikia, kad gera smarki moteris ji suvaldyt. Paimkime kad ir dėdę. Jis turētumet dorą ir tvirtą pačią, tai syki-kitą ausis tau išplauti, visada atimtų tavo pėdę, ir tokiu budu uždaryt tau salimus duris, kur dabar pregti ne iš savo centus, bet ir protą su sveikata.

— O, kad ji kur nesulauktų, kad ji mane muštų! Aš laikai užsyk žarnas paleisčiau.

— Bet už tokį darbą tau protingas žmogus. Jeigu pati būtų tikrai netikusi, tai gal dailiu budu nuo jos atimkint, per teismą. Vienok moteris šeimyniškaime gyvenime yra daugiau gerų negu vyrų. Jis daugiau žiuri šeimynos geroms negu vyrai. Yra visieji žmogmas faktas, kad tie vyrai, abimnai, daugiau pinigų susitaupę, kurie juos uždirbę pačiomis pveda.

— Šito monkbiznio, Povyl, tai niekada nebus, kad aš bobas uždirbtus pinigus atiduodu. Po bobos andaroku aš niekada netupsiu, buvau vyras ir buvau Sy.

— Nėra ko didinoti, Povyl, dėdė — vyras. Ir bulius, kuilyls taipgi vyrai. Kas iš

— Gut nait, Povyl; su namu liais aš ginčytis nenoriu.

Vertėtų parodyti daugiau darbštumo.

Bevažinėdamas su prakalboms po lietuviškas kolonijas, pastebėjau labai negeistingą dalyką: draugai permaži tesirupina knygy skaitymu ir platinimu.

Kiek kur skaitoma, žinoma, yra sunkias patirti, ilgiaus nepagyvenus ant veltos. Daug-maž spręsti apie tai galima negut tik-tai iš to, ar kuopos turi įsitaisius knygynešius, ar ne. Pasirodo, kad daugelyje vietų jų visiškai ne-laikoma.

Lengviau yra pamatyti, kaip pastatytas knygy platinimas. Ta-tal pamatal pačiuose susirinkimuo-se, kur prisieina laikyti prakalbas, nes tenai patogusia vieta litera-turai parduoti.

Kiek man rodo dvejetainio mėnesių patirimas, tai knygas platinama dar prasčiau, negu skaitoma.

Ikišiol kalbėjau 32 susirinkim-nuose, kurių ne mažiau, kaip 25, buvo surengę socialistai, — o li-teraturą mačiau pardavinėjant tik-tai ar keturiuose vietose! Ir tai, vieną kartą tuo užsiėmė visiškai pašalinis Sąjungat žmogus.

Didelė tatal klaidą. Kur rengi-glamos prakalbos, tenai draugai visados turėtų atsigabenti litera-turos. Tik knygas skaitydami, žmonės gali apsišviesti. Prakalba, net referatas, daugiausia vien pa-judina žmogaus mintį. Išmokina protauti ir suteikia gilesnių žinių tik-tai naudingos knygos.

Literatūros platinimas nereika-lauja nė tiek išlaidų, kiek knygy-nėlių laikymas. Pinigal, užmokė-ti už knygas, kurios skiriamos pardavimui, sugrįžta atgal, net dar ir su pelnu. Taigi, reikia tik-tai truputį daugiau gerų norų ir energijos.

Iš tų nedaugelio kartų, kuomet buvo susirinkimuose pardavinėja-mos knygos, patyrlau, kad žmo-nės mėgsta jasias pirkti. Jeigu dar jnos paragina susirinkimo tvarkos vedėjas arba kas kitas, tai žiūrė — ir prispereka į trup-pą valandėlę už keletą dolerių. Kiek-gi būtų galima parduoti, jeigu visuomet draugai to neužmirš-tų!

Draugai, tatal svarbus dalykas! P. Grigaitis.

Kas kaltas?

Vienas bernukas norėjo prigri-dyt tris žiurkes viedre vandens, ir imlėt jas į viedrą. Jos kabinosl vedrui ant kraštų, norėdamos iš-lipti. Jis vis jas prlsto stumdė nuo kraštų, o jos viena kitą ėdė, plovėsi tarp savęs.

Kiekviena manė, jog kitos dvi žiurkės kaltos tame, kad ji negali išsikabinti iš viedro, nesuprasda-mos, kad tai bernuko prlštas ne-davė joms išlipti iš vandens.

Taip mano ir didelė dauguma žmonių. Mažai žmonių temato tikrą savo vargo priežastį ir kal-tina žmones, kurie nėra kal-ti.

Šeimyninkė kaltina mėsininką ir groserninką, kad perdaug atima už valgomus daiktus. Mėsininkas ir groserninkas keikia, kad namų savininkai tokį brangų randą atima, jog iš jūdvių biznių nelie-ka uždarblio. Namų savininkas meta bėdą ant staliorių, murininkų ir kitokių amatininkų, kad per-brangiai nuo jo, įlindusio į skolas, atima už darbą, taip kad jis vos-nevos begali išsilaikyti neprara-dęs namus. Amatlininkas vėl nu-siskundžia, kad mėsininkai, gro-serninkai ir kt. viską brangina, ir jam sunku gyventi.

Tie žmonės yra visai trumpai tematanti. Jie nemato, jog visus juos slėgia, skandina kapitalistis-kas surėdymas. Įdėtus į pramoniją kapitalas turi atnešti jo savini-kams pelną. Taip Rockefelleris, suvis nieko neveikdamas, gauna po \$40,000,000 pelno už savo pin-gus, įdėtus į Standard Oil trustą ir kitur. Tas pelnas nenukrinta iš dangaus, neigi jis iš žemės iš-dygsa. Jis yra išspaudžiamas iš

darbininkų taip, kad pagaliau jiems nelieka iš ko nusipirkti nei reikalinguosius gyvenimui daiktus. Nei demokratų, nei republiko-nų, nei kitų tokių partijų reformos nėra galėje šičia pagelbėti dirban-čiam liaudžiai. Vienatinis kelias darbininkams prie medžiagiškos ir dvasiškos gerovės yra tame, kad darbininkai taptų savininkais vi-sų didesniųjų pramonės įrankių, kuriais jie dabar dirba ne sau, bet kapitalistams.

T. Malignus.

Žmonių brolybė.

Gamtos įstatymų veikimo nega-lima ant visada suturėti. Nieks nebandys suturėti gravitacijos į-statymo veikimo. Pagal tą įstatymą medžiagiški daiktai yra traukiami vienas prie kito: santū savo pri-traukimu neduoda žemei nulėkti į erdves, žemė savo pritraukimu priverčia mėnulį apie ją keliauti ir tt., ir žemė pritraukia prie savęs visus mums žinomos ant žemės medžiagiškus daiktus.

Paimk į ranką akmenuką, iš-keik jį angsčiau savo galvos ir iš-kyk. Išlaiykty jį galėsi tik trup-pą laiką. Pagal gravitacijos įsta-tymą, turėsi ranką nulėst žemyn, kad ir kasžin kaip nenorė-tum.

Tau nuolat iš rankų iškrinta tai pinigais, tai pelnis, tai apykaklės sagutis, vis dėlto, kad žemė pri-traukia. Ir mes turime prisitai-kyti prie gravitacijos įstatymo.

Ar nebutų kvaila, jeigu mes už-simanytume išduoti įstatymus, kurie uždraustų iš rankų pinigams kristi, iš apykaklės sagučiams pul-ti ant žemės ir da savo pinigais apmokėtume viršlinikus, kad pri-žiūrėtų, idant tie įstatymai būtų pildomi!

Taip yra kvaila laikyti padalin-us žmones, kad vieni iš kitų skriaudos gyventų. Toks padalin-mas prieštarauja žmonių brolybės įstatymui. Ir kapitalistų reformos, kuriomis jie nori nuraminti skriaud-žiamuosius, kad šie nesueitų žmonių visuotinio brolybės, — tos reformos yra toks-pat nesą-moningas daiktas, kaip kad įsta-tymai, kurie uždraustų daiktams kristi žemėn iš rankų.

Net geriausios kapitalistiškos arba kokios pusiau-religiškos re-formos nėsima tik prašalintu ar užkavojimtu pasekmių. Priežastis gl palieka nepalistas. Tokios reformos, jeigu jas išaiškint ge-riausiu pusėn, nori prašalint tą blogą, kuris šiose dienose yra už-gulęs ant didžios didžumos žmo-nių, ant darbininkų kliašos, o blog-as paeina iš kapitalizmo tvarkos. Visi buržuaziniai reformatoriai ar-ba nesupranta arba nuduoda ne-suprantą blogo priežasties, ar gal jie mano, kad gali buti ir kapita-lizmas sotas ir darbininkų kliaša sveika ir laiminga.

Tokiu būdu reformų kalviai, už-uo-ot rupintis panaikint priežas-tis visuomeninės žaizdos, o tą žaizdą vietiškai aptapnoja pavir-šium, tik iš viršaus klek ją leng-vina, palikdami šalyj žaizdos prie-žastį, šiame atsitikime, kapitaliz-mą.

Kaip jau pastebėjau, beveik vi-sos tokios reformos yra daromos apraminimui žmonių.

Bet argi jos sulaiyks žmones nuo visuotinos žmonių brolybės (siku-nijimo) — Niekadosis!

Paskirstytus žmones galima bu-vo laikyti tik-tai palyginamai trup-pą laiką, kaip kad galim tulą lai-ką palaikyt akmeniuką, iškelus rankoj viršui galvos.

Žmonių brolybės įstatymas yra toks jau gamtos įstatymas, kaip ir gravitacija. Žmogus iš prigiml-mo reikalauja kitų žmonių drau-gystės. Jis be kitų žmonių drau-gystės negali but laimingas. Kas nežino, kokia tai baisi bausmė yra but atskirtam vienam žmogul nuo kitų žmonių!

Žmogus negali buti pilnai lai-mingas, pako jį aplink save mato kitus nelaimingus žmones. Dabartinis surėdymas nėra pa-remtas ant žmonių brolystės. Jo pamatas tame, kad nedaugelis

žmonių-kapitalistų pavergia ir skriaudžia visus kitus žmones. O skriaudžiamieji varguoliai, iš prie-žasties kapitalistų godumo, netu-rėdami, užtikrinto duonos kėsnio, taip gi yra priversti varžytis, lenktynuoti su savo broliais ir vieni kitų neapkęsti, tik-tai dėl duc-nos.

O vaisingoji motina-žemė ir žmogaus išradimai užtektinai iš-duoda vaisių, kad visiems žmo-nėms būtų gana, kad vis galėtų, pagal gamtos įstatymus, gyventi gražioje brolystėje.

Kapitalizmo žabangai turės su-trukti, nes pas žmones vis labiau apsiroškia vienijimasis, brolybė: vis didesnė darosi žmonių savitar-pė užuojauta, vis didesnis pasipik-tinimas iš šios gadybės draugijinės tvarkos, kuri brolius žmones daro piktąs priešais.

Lai gyvuoja gl žmonių brolybė! M. V. Anulius.

Burdingierių reikalavimai.

Rezoliucija, priimta per visų susi- rinkimą L. M. D-lės salėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., 1 d. kovo 1913 m.

1. Vienam rime nelaiykty dau-giau vyrų, kaip tik du. Jeigu kartais įleis daugiau kaip du, tai gaspadinė negali imti už burdą dangian, kaip po pusketvirto do-lerio (\$3.50).

2. Indai turi but sumazgoti po kiekvienam virimui ir valgymui. Niekados nieko nekepti ant ne-mazgotas petelės (skaurados).

3. Ant nakties turi but išmaz-gota siena, suvalyta visokti trup-iškai, atmatos ir garbečius turi but sandariai užvožtas, kad nebu-tų smarvės ir maisto visoklems va-balams.

4. Garbečių neturi laikyt virtu-vej arba šiaip kambaryje.

5. Kiekvienam burdingierui tu-ri but duodama po vieną abrusą. Abrusai turi but skalbiami bent sykį i savaitę.

6. Lovą apskalbtį kas savaitę arba bent sykį dvi savaites.

7. Kambarius mazgoti sykį i savaitę, neaplenkiant kampu, pa-lovių, nei šėpų arba kamaraicū, kur drapanos yra pakabinamos. Laugus irgi sykį kas savaitę nu-šluostyti. Taip-pat nušluostyti sienas ir lubas.

8. Jeigu gaspadinė nuperka pa-gedusią mėšą arba šiaip kokius valgomus daiktus, kad jau negali-ma valgyti ir reikia numesti, tai, vletoj numest, turi nunešt atgal į krautuvi ir sugrąžinti pardavėjui, kad apmainytų ant gero tavoro ar-ba sugrąžintų pinigus.

9. Jei gaspadinė, begaminama, burdingierių maistą sudėgina, tai ji turi nupirkti šviežlį maistą sa-vo pinigais.

10. Visokius vabalus gaspado-riai turi butmai iššaudyti, išna-kiinti.

11. Iš darbo parėjusiems darbi-ninkams turi but sušildyto van-dens nuspraussti ir kojoms nusi-mazgoti.

12. Gaspadinė ir burdingbosis neturi teisės tyčia gadinti, drasky-ti ar deginti kokius-nors daiktus, kurie priklauso burdingieriams. Jei sugadina ką, tai turi užmokėti arba atpirkt naujus.

PASARGA. — Burdingieriai mokės po 5 dolerius i mėnesį tik toms gaspadinėms, kurios apsilma išpildyt viršuje išdėstytus reika-lavimus; kurios neapsilma to iš-pildyt, turės nemokėti daugiau, kaip po \$8.50.

Statydami šiuos teisingus ir ne-didelius reikalavimus savo gaspa-dinėms ir burdingbosiams, mes, kviečiame Pittsburgho burdingie-rius, gyvenančius šioj apylinkėje ir kituose Amerikos miestuose, kad vi-sur mūsų broliai elty išvien ir tar-tųsi apie pagerinimą netikuslo mūsų naminio gyvenimo, apie įvedimą tvarkos ir švaros namuose, kas reikalinga visų žmonių sveikatai, o sykiu ir padorui.

P. S. — Šiuo tarpu susirašinėti su mumis galima per „Dilgėlių“ Redakciją, adresuojant šiaip: Burdingierių Komitetą, „Dilgėlės“, Pittsburgh, Pa.

Avogimą lašinių šmote-visam amžiui kalė-an. Išėjo iš proto.

Milijonai amerikonų purtėsi iš sujudimo, skaitydami Victoro Hu-ros apysaką „Jean Valjean“, ku-rioe jis baisiai pasmerkė įstaty-nus, kurie jaunikaitį Jean'ą Vale-ganą už pavogimą duonos kepalo o badojančiam šeimynai nutėsi-šiam amžiui kentėjimui, kalėjimo ir persekiojimo. Amerikonal sa-lė.

„Tai baisus daiktas. Bet tas buvo Francėjoj ir seniai. Tokie dalykai negalėtų įvykti dabar — okiu būdu jie neįvyktų bent Am-erikojoj.“

Bet William Welch, be vilties žiurėdamas iš-uz kalėjimo geleži-nių štangų, parodo, jog ameriko nai melavo. Nes W. Welch „lai svojo“ Amerikojoj nukentėjo didesnę netelsybę, negu Jean Valjean.

Turėjo gaut valgyt.

Bado verčiamas, jis pasivogė la-šinių šmotelį iš vieno gyvenamo pamo, ir už tą nuodėmę ji nutė-sė viso amžio kalėjimu vienas Ohio valstijos teisėjas. Welch, nasiminę, liudėdamas iš tos žiau-rus netelsybės, išėjo iš proto.

Šešeri metai atgal Welch, tada 25 metų jaunuolis, klajojo pietinė-je dalyje Ohio valstijos, jieško-damas darbo. Jis nesurado nei darbo nei žmonių duosumo. Be onto, vienul-vienas, alkanas, jis pametė paguodonę dėl didžio dievo — savasties.

Ir taip, vieną tamsią, audrotą nakti Greenvillej jis atsidarė Veno gyvenamo namo duris, įėjo į pasimė kelis svarus lašinių, kad galėtų palaikyti savo gyvastį, be-jieškodamas darbo.

Jis nepakėlė savo rankos nei prieš vieną žmogų; jis neužpuolė jokios moteries; jis neišgąsdino ku-likio; jis nesudarkė jokio daikto. Jis turėjo gaut valgyt, ir jis pasi-mė dolerio vertės lašinių — tai jo praskaitimas.

Teismas be širdies.

J patėmijo, nutvėrė ir nugabeno teimą. Širdyje budamas teisingu žmogum, Welch prisipažino, kad jis vogė lašinius. Jis vogė, kad gyvent, bet jis nenorėjo meluot, kad išsisukt nuo bausmės.

Įstatymai, vienok, nebuvo tokie teisingi, kaip vagis.

Welch buvo kaltas, kad įsilau-žė ir įėjo į gyvenamą namą nak-tį, idant vogti daiktus. O Ohio valstijoj už tai gali but baudžiama kalėjimu iki gyvos galvos, jeigu prisaiikintieji teisėjai (jury) ne-pataria susimylėti.

Welchą suėdė jo paties teisin-gumas. Prisipažindamas kaltu, jis tuom-pat atsisakė nuo prisai-klintųjų teismo. Tokiu būdu ne-buvo kam patart ant jo susimylėti. Užtat nepermaldaujamas įstaty-mas ypatoje teisėjo Allredo pa-siuntė jį kalėjimui visam amžiui.

Neišrodo, kad koks prisaiikintų-jų teismas butų šiaip padaręs. Kaltininko prisipažinimas buvo techniška priežastis nebuvimui šitokio teismo. Bet teisėjas galėjo pareikalauti prisaiikintųjų teismo. Juk teisėjai dažnai taip darė.

Tas teisėjas pasakė tik: „Jokios atmainos nuosprendyje buti nega-li.“ Taip tai teisėjas šnekėjo, kaip kokia įstatų knyga, o ne kalpo žmogus, kuris turi reikalą su kunn ir krauju ir gyvenimo gėduliais. Vienu sakiniu jis atėmė tam jau-nikaitiui viso amžiaus laisvę, jo žmogiškus ryšius, net jo slap-tą viltį — vis tai už pavogimą laš-i-nių šmotelio.

Jo siela mirė.

William Welch tapo užrakintas už kalėjimo durų; vletoj vardo jį šaukia tik-tai numeriu, ir jis buvo užmirštas.

Tik anądien koks-tai žmogus at-siminė tą dalyką, ir pasiteiravo, kas atsitiko su Williamu Welchu. Ir štai ką jis sužinojo: Williamo Welcho kunas da gy-vas, bet jo siela jau mirusi.

Išbuvęs kelis mėnesius kalėjime, aiškiai pamatė savo baisiai nelai-mingą likimą. Vis liudėdamas ir grauždamasis ir ilgėdamasis „to mėlno sėtrello, kaip kaliniai va-dina dangaus mėlynę, — nedalai-kė jo protas.

Įstatymas nuždė vienintelę jo dalį, kuri pakelia žmogų augščiau-gyviui, ir dabar jisai yra ne dau-giau, kaip bezdionė klėtkoje.

„Tai labai geras įstatymas“, sako kalėjimo sargas Jones.

Iš „Cleveland Press.“

Kodėl socialistas atsisakė but majoru.

Berkeley, Calif., socialistas ma-joras S. Stitt Wilson nuo vietinių socialistų gavo vienbalsią nomi-naciją i to miesto majorus ant an-tros tarnystės; bet jis atsisakė nuo kandidatus, nors tikrai galėjo tikėtis, kad ji būtų išrikię. Mat, jis mano, jog daugiau gero žmo-nėms galės padaryt, laisvai garšu-damas socializmo evangellją ir aiškindamas ateinančios Sociali-škos Revoliucijos dvasišką reikš-mę. Jis sako:

„Kada, dveji metai atgal, aš bu-vau nominuotas i Berkeley majo-rus, aš apsiėmiau už kandidatą: tikėjau, kad, jeigu mane parems didžiama miesto tarybos, tai galė-siu ką-nors nuveikti prieš kapita-listišką kontroliavimą miesto reikmenų ir padarysiu keliatų žing-nių, iš kurių laudis turės naudą; tikėjau, jog daugiau nuvelksiu žmonių labai, negu mokindamas žmones ir rašydamas straipsnius.“

Vienok kitaip išėjo, negu drg. Wilson manė.

Miesto taryboje jis buvo tik-tai vienas socialistas. Nesocialistai tarybos nariai jo užmanymams ne-prijautė. Miesto čarteris yra toks, kad majoras nieko neženklina nei viename valdybos skyriuje. To dėl drg. Wilson sako, neapsimoka jam leisti laiko, bunant majoru.

Nors tai gana gerai apmokamas ir nesunkus darbas, bet jis jo išsia-da, kad galėtų daugiau darbuotis socialistų dirvoje. O net jei ir galėtų jis tikėtis, jog bus didžiama socialistų miesto valdyboje, tai jis nenori eiti ant abejo. Kadangi turėtų atsisakyti nuo majorystės, jei nebutų soc. didžiosios valdy-boje, tai ir nenori brangų laiką ei-kvoti.

Jis rengiasi išnaudoti didelę pro-gą socializmo propagandai, t. y. visąsvietinę San Francisco parodą, kur galima bus skelbti socializmo žodį šimtais tukstančių žmonių.

Drg. Wilson yra socialistas, kuris labai gerbia Kristaus mok-slą, toki, kaip Kristus garsino, o ne bažnyčių iškraipytą.

Jo mintyje socializmas — tai surėdymas, kuriame įvyks Dievo karalystė ant žemės, surėdymas, kuris įkunys gyvenime Kristaus idealus žmonių lygybės ir savitar-pinės meilės; surėdymas, kuriame mamona neardys šeimynų, nežu-dys kudičių dirbtuvėse, neužmu-sdys tukstančių darbininkų dirb-tuvėse ir karių laukuose; surėdy-mas, kuriame stiprus negalės skriaust silpnųjų.

Budamas Berkeley majoru, drg. Wilson įgijo beveik visų piliečių prielankumą savo teisingumu ir pavyzdingu gyvenimu. I tą laiką nebuvo ant jo nei vieno skundo, nei vieno protesto prieš jį. Nors jis atsisako nuo to urėdo ir mano, jog nieko negalėjęs nuveikti, vie-nok jo praklinumas daug-daug pa-tarnavo socialistiškai propagan-dai ir atidarė duris ne vienam so-cijalistui ir ne vienoj vietoj i urė-dus, kur galima tikrai tarnaut liaudžiai.

M. Allenas.

Tikras kelias priverst darba-vius pripažint darbininkų uniją yra tas, kad visi darbininkai pri-pažintų patįs savo uniją.

De Leon.

Iš kur atsirado ponair karaliai.

Nors mums kunigai kasdieną tvirtina, kad valdžia yra paskirta dievo, bet istorija visai ką kitą pa-rodo.

Gilioje senovėje, kada da nebu-vo miestų, nei kaimų, nei fabriky, žmonės gyveno tai giriose, užsiim-dami medžiokle, tai paupuose, — žuvavimu. Tada jie nežinojo, kas tai yra ponas ar karalius, ir buvo visi laisvi. Kur kas norėjo, ten ėjo ir gyveno.

Bet, laikui bėgant, atsirado dau-giau žmonių, gyvenančių paupiuo-se. Ir jie pradėjo vieni kitų ne-apkęsti, nepasidalindami žuvavi-mo vietomis. Ateldavo iš kitur burys žmonių, išvaikydavo silpnė-nius ir, atėmęs jų turtus, grįždavo atgal arba jų vietoj apsigyvendavo.

Nuskriaustieji stengdavos jiems atkeršyt. Ir vis kaskart užpuoli-mai budavo tankesni. Kada jau atsirado daug užpuolinių, paire-kas sau žmonės negalėjo taip gerai muštis, ir jie dasiprotėjo, jog rei-kia, kad kas-nors jais vadovautų.

Ir išsirinko jie sau vadą, su ku-riuo, žinoma, jiems daug geriau sekdavos užpuldinēt ar gintis.

Sugrįžęs iš karės, vadas budavo toks pat žmogus, kaip ir kiti, tai yra, jokios valdžios jis ant nieko neturėjo. Užėjus priešams, jis vėl vadovaudavo savaisiais. Bet už-puolimai ir karės-muštynės prasi-dėjo gana tankūs; tat vadas, parė-jęs iš mušio lauko, neidavo pats sau duonos įieškoti, prisakydavo, kad kiti jam pajieškotų. Menke-sni žmoneliai klausydavo jo. Nes vadu tapdavo tik stipresnis ir nar-sesnis žmogus. Tat menkesni bi-jodavo jo ir nešdavo jam maistą.

Iš pradžių duodavo jam tik mai-stą, bet paskui vadas pareikalavo ir duoklių, kurias žmonės mokė-davo žvėrių kailliais ir išdirbiniais, kokius jie turėjo.

Žuonių atsiradavo vis daugiau ir karės kaskart budavo vis tan-kesnės ir didesnės. Tada vienas vadas nieko negalėdavo padaryti. Nes is vienos pusės užpuldavo vieni, iš kitos kiti. Jam su savai-siais taipgi reikdavo eiti kitų pleš-ti. Tat vadas išsirinkdavo sau mažesnius, kurie ar su dalia kariu-menės namie pasilikdavo arba ei-davo kur užpuldinėti.

Ir taip, kaskart tų vadų skai-čius augo. Ant galo didysis vadas jau neidavo kariauti, tik sau namie puotaudavo, o mažesniejie va-dai su savo pagelbininkais atlika-davo didžiausias kares. Vadai pasi-vadino save ar žmonės juos pava-dino karaliais; mažesnius juos va-dus jie pavadino kunigaikščiais. ponais ar tp.

Taip bekariaujant, galingesniejie prisipiėdavo turtų nuo menkes-nųjų, o kada juos praleisdavo, vėl eidavo užpuldinėti.

Vėliaus, kada jau menkesniejie tapo pavergti galingesniųjų, liko tik galingesnesios karalystės, ir ka-rės biskį sumažėjo. Bet kunigai-ščiai nenorėjo eiti sau duonos įie-škoti—nšidirbti, prisakydavo po-nams nuo žmonių rinkti visokias duokles ir maistą. Paskui žmonės pradėjo užsiiminėti žemdirbyste; tuomet jie uždėjo žmonėms mokes-tis už žemę, kurias ir šiandien žmonės tebemoka.

Ir taip, karalius reikaludavo nuo kunigaikščių duoklių, kunigaik-ščiai nuo ponų, o ponai nuo žmonių. Iš pradžių tos mokesčiai buvo nedi-delės, bet paskui kaskart vis augo. Ir galų gale kunigaikščiai ir ponai atėmė iš žmonių beveik visą žemę.

Žmonės tuomet buvo tamsūs, ir klausydavo savo viešpačių, o jeigu kuris pasipriešindavo, budavo pla-kamas iki mirties. Nusidėręs žemę, žmogelis visus geruosius javus atiduodavo ponui; jam pačiam lik-davo pelai. Užauginęs gyvulių ar paukščių, atiduodavo ponui. Ponas pasilmdavo mėšą, o jam atiduodavo kaulus graužti. Užau-gindavė trupinius ir kaulais sunų, tai atiduodavo ji ponui i kariume-nę.

Gallunams saviškių žmonių turto buvo permaži. Tat užauginti vargšų žmonių vaikai turėjo eiti į svetimas šalis, užpildinėti ant tokių-pat vargšų žmonių, atimlėti jų turtus ar pavergti juos, kad ir tie taip-pat būtų varginami, kaip kad jie yra. Tokiu būdu žmonės visur buvo prispausti savo ponų. Viešpatystės viena su kita nesutikdavo. O kad labiau patikti žmonėms, nekurius viešpatystės sutelkdavo jiems šiokią-tokią laisvę; pav., žmonių jau tiek nemušdavo ir uždėjo ant žemės pinigiską mokestį. Iš pradžių uklininko sunus negalėdavo pastoti nei į mokyklą nei į joki šalis urėdą; tai buvo vietos tik ponams.

Paskui laisvesnė šalyje atsidarė mokykla, kur ir uklininkų vienas-kitas vaikas papuldavo. Besimokindamas, pamatė, kad ant žemės yra baisiausia neteisėybė, jog vienį nieko nedirba ir sau gražiausiose namuose gyvena ir gardžiausius valgius valgo, o tie, kurie per dienas-naktis dirba, tur puti drėgnose tamsoje lindynėse ir grauži sūdžiuvusią juodos duonos putą. Parvažlavę iš mokyklų, stengdavosi kaip-nors tą neteisėybę išaiškinti kitiems žmonėms. Valdžia, susėkusi tokius, labai bausdavo ir dabar da kitur baudžia.

Bet prispaustieji jau pamato savo skriaudas ir kad valdžios, kokios buvo ligšiol, tarnauja tik sau ir turtingiesiems, galingsiesiems. Darbininkai organizuoja si į unijas ir į Socialistų partiją; straknuoja dėl didesnės užmokes ties ir trumpesnės darbo dienos.

O kada darbininkai susivienys ir kada stos vieni už vieną ir vienas už visus, tuomet netik kad straknus išlaimės, bet paims ir šalies valdžią ir pramonę į savo rankas, ir pranyks nedarbininkiški valdytojai ir ponai-kapitalistai.

A. Abramavičius.

Kova su tautiečiais.

Mūsų laikraščiai kartais pavalytina tautiečius teisinga kritika; bet kartais toj kritikoj buna perdėta socialistiškų pipirų, arba ji buna sumalšyta su pasityčiojimais ir tautiečių principų išjuokimu, o kartais perdaug atkreipiama atida į tokius žmones, kurie pilnai dėl savo pragyvenimo prisitaikė prie dabartinio visuomeniško surėdymo.

Tautiečių laikraščiai prieš savąją publiką dejuoja ant socialistų, kad jie yra lietuviškų ciliškų kankiniai. Tautiečiai neretai sako, kad jų principai visiškai nesipriešina socialistų principams. Bet jei tautiečiai socialistų tarpe patėmija ypatą su tokiomis ypatybėmis, kokiu reikalauja dabartinio gyvenimo ypatiška lalmė ar da su kokiomis tamsesnėmis, — na, tai jau, dieve, padėk. Tuoj tą žmogelį apvelka įiems patinkamu švarku, iškelia į padėbes ir šaukia: Lietuvių tauta, žiūrėk, koki mūsų socialistai! Šaukia tol, kol visiems įgrista. (Mūsų socialistai tą-pat darydavo link tautiečių. Red.)

Taip dalykams esant, nedyvai, kad iš mūsų draugų kas sušunka: — Akis už aki, dantis už danti! Jie ne tautiečiai, bet buržuaziniai politikieriai, į kovą su jais! Kurie gi lėtesni ir jaučiasi silpnėsi, klausia: kaip kovoti su tautiečiais!

Tokie klausimai buvo įnešti I Rajono konf. 1913. Todėl ir aš noriu šiame klauseime išsireikšti pagal savo supratimą.

Kovoti su tautiečiais reikia, bet tik tiek, kiek jų principai yra priešingi mūsų principams. Ant jų ypatišku užsipuldinėjimų užtenka trumpo, rimto atsakymo.

Mēs, kaip socialistai, turim stengtis lietuvius darbininkus supažindinti, iš savo pusės, su šiais klausimais: Ką duoda tauta (turbūt, tautystė. Rd.) darbininkui? Tauta ar socialistas? Tauta ar pragrasas?

Sakau, kad su tais klausimais supažindint tik darbininkus, dėito

kad aš esu materialistas. Darbininkas, jei tik sykių mūsų mokslą supras, tai ir liks mūsų draugu, nes jis buna tautiečiu, priešingu socialistizmui, vien tik dėl savo klaidingo supratimo, o ne dėl kokio pelno. Žmogus, kuris iš tautos «meilės» daro sau koki pelną, pažinęs mūsų mokslą, kuris yra priešingas darymui pelno iš idėjos, toks liks mūsų priešu.

Iš taip vadinamos buržuazijos mes galim gauti pasekėjus tik tokius žmones, kurie visuomenės lalmė stato augščiaui ypatiškos lalmės, bet tokių mažai yra, nes tam prieštarauja gyvenimas dabartinia me surėdyme.

Tiems žmonėms, kurie ištikimai tarnauja savo ypatai ir savo kliausiai, bet kurie nėra mūsų kliausiai, — tiems galim pasakoti apie darbininkų vargą, tamsumą. Galim ant jų bartis kuo-pikčiausiai; tas nieko negelbės, tik jie da uoliau stos su mumis į kovą.

Darbininkas mus supras greičiau tada, kada mes busim rimti, draugiški, negu tada, kada mes jo vadovus tautiečius vaišinsim socialistiškais pipirais.

Pagaliaus, jei mes kovojam už savo, darbininkų kliausiai, reikalus, visiškai nepaisydami, ar mūsų kovos budas kam patinka ar ne, tat ir tautiečiai turi tokią-pat teisę taip kovoti už savo pakraipos principus.

Tautiečiai, kaip tuliems mūsų atrodė, — didžiausi mūsų priešai ir štai dėlko:

Abelnai imant, mūsų tautiečiai yra pirmieviškesni ir veiklesni, negu klerikalai, todėl mes su jais tankiau susitinkame veikimo lauke ir todėl tankiau mums pasitaiko išelt su jais į kovą.

Stoti kovon «dantis už danti» tai reiškia pilnai sekti jų pėdomis. Dejuoti taip, kaip jie, ar imtis vien ypatišku arba įskundinėti jų organizacijas valdžiai, kad jas suardyti! Jei mes taip imtume daryti, tai tik iš vardo liktume socialistais.

Kiti draugai meta kalėją ant tautiečių darbininkų, kad jie nesuvaldo savo vadovų, ir šitas užmetimas teorijoj, rodos, logiškas, bet reikia matyti ir tas, kad tautiečių darbininkų vadovai daug lavesni už savo pasekėjus, ir vadovai, prisitaikę prie pasekėjų palinkimų, patalko reikalą pakreipti savo pusėn. O kartais kai-kuriam ir mūsų, trupuči atsitolnus nuo socialistų principų, pasitaiko proga užblpotizuoti — uždegti savo pasekėjus fanatizmu-užsiskarščiavimu, kuris, gliau pažvelgus, nėra socialistiškas.

Pagaliaus, draugai, mūsų tikslu yra kovoti prieš tas priežastis, kurios duoda negelstinus vaisius. Ir tik priežastis panaikinus, kurios daro iš vienodo prigimimo žmonių vienus klerikalais, kitus socialistais, trečius tautiečiais ir juos pastato vienus prieš kitus kovoti ir kovoti be sustojimo, be pasigallėjimo, — tik tas priežastis panaikinus, pačios jų pasekėms savim išnyks. Iš tų nuolatinių ir nuozmių priešų tada liks tik draugiški, mandangūs broliai. Tos gi lalmingos dienos sulauksim tuo greičiau, kuo smarkiau kovosim su kapitalizmu, ta viso blogo priežastis — motina, o jos vaikams: buržuajams, tautiečiams, klerikalams ir kitiems tik atmušim ginklus, kada mums jie rengs smugi.

Algemantas.

Socialistai prieš eugenikos biurą.

Salt Lake City, Utah. Šios valstijos įstatymdavytėn įnešta, kad būtų užvesta eugenikos (gero gindymo) biuras, kuris kontroluotų apsiavedimą ir nedalestų netinkamiems apsvest. Socialistai stropliai užprotestavo prieš tą įnešimą, kadangi medžiagiškos gyvenimo sąlygos daro žmones nesveikus kūniškai ir morališkai, ir nelėidimas kam-nors apsvesti menka tepa-gelbėtu pakėlimui žmonių.

Kada darbininkas prėjo prie persitikrinimo, kad visų darbininkų reikalai yra vienodi, jis yra padaręs pirmą žingsnį link savo pasiliosavimo.

Darbininkų organizacijų namų ir laukų darbininkų Vokietijoje.

(Spec. korespondencija nuo Tarybių Šalies Darbo Unijos Centry Berline).

(Pabaiga).

Tarnaitės darbas, kaip tarnaitės, paprastai pasitigia apsiavedimu. Tarnaitės abėnai lieka darbininkų pečiortis ir darbininkų vaikų motinomis. Bet jeigu tarnaitės betarnaudamos pamato reikalą organizuotis, tai jos ir vėliau, savo žybiniam gyvenime, nebus priešingos darbininkų judėjimui da greičiau rems tą judėjimą.

Daugiausia dėl tos tai priežasties darbininkų unijos ir premia namų tarnų ir tarnaičių organizacijų.

Iki 1911 m. pabaigai Generališkoji Komisija darbininkų unijų davė \$3,800 paramumui tos naujos organizacijos. Organizatuoti darbininkai noriai šelpia naująją organizaciją, tikėdamiesi iš jos sulaukti gero visai darbininkų kliausiai.

Laukų Darbininkų unija susiorganizavo 1909 m. ir 1911 m. pabaigoj turėjo 511 kuopų, susidedančių iš 15,696 narių.

Ir šita unija daugiausia pasitaravo savo nariams tuo, kad žemiskiai apgynt darbininkus prieš jų skriaudikus; ji taigi šiek-tiek jau pasidaravo pakėlimui algų ir pagerinimui darbininkams kontraktų. Nors seniai Laukų Darbininkų unija tegyvuoja, vienok josios gėra įtekmė lengvai pastebima ant laukų darbininkų. Jie jau nėra tokiais aklais kapitalistiški valdžios palaikytojais, kaip para metų atgal.

Kada Jokubas gerat degtinės atsigėrė, pradėjo kalbėti iš savo praeties. Nors Mikas buvo ir ne zuikys, vienok Jokubo darbai padarė ant jo vėdo didelį įspūdį. Viera, neiškentus, pietus apleido, nuėjo į kita kambarį. Kas ją žin, ar ji verkė, ar ne, bet akis delnais laikė užsidengus, iš galesčio ar gėdos.

Buvau paprastu kriminalistu, — su rimtumu kalbėjo Jokubas. Bet ką tik nedariau: vogliau ar žudžiau, vis dievą maldaudamas; ne taip, kaip šitie žydai-socialistai. Na, kartą ir mane telmas nusprendė nužudyti. — Lai žudo! — sušukau; dievas teisingas, matys jus, kad neteislingai nusprendė. Kaip sykis, dievo apveizda išgelbėjo. — Tai caras gal dovanuojot? — Kur tau dovanos. Patsai kalėjimo viršininkas telegramą davė — veltui.

Buvo taip. Paskutinę dieną mano gyvenimo reikėjo kart vieną merginą. Nieks neapsima. Na, manau, ar tik ne dievo pagelba... kaip sykis ir viršininkas... — Jokubai, — sako, — ant tavęs dievas susimylėjo. Pakark šią išvirkieję, o gyvastis bus tavo ir nieks jos tau daugiau nemislys atimt iš tavęs. — Taip, — atsakiau, — kas ir but, kad tokių nekartų, — popo su švenčiausiu nepriėmė. Ot daili! Kad matytum, rodos, ir dabar ją matau. Gera proga, palauk! — Gerai, — sakau viršininkui. — Aš mirties nesibijau; ką čia vargt, geriau aname pasaulij, bet tėvynei galu patarnaut, tik daleiskite taip: Šią merginą atiduokite man globon išvakaro, o rytoj po šviesai karsiu. — Imk, — pamisljęs atsakė. Jūs gal netikėsit, bet aš da kaip gyvenu tokio sutvėrimo nemiau. Visą naktį kankinau, — ne juokas pusę plaukų nuroviau, užsmaugiau ir nepraverkė — lupas sukandus. Atlikas krinkis, sakau. Užkaskite ir tiek, nei kartuvės nereikalingos. Bet kur tau, viršininkas buvo tikras boba. Negyva ir da liepė pakart. Na, kiba ji tokia sunki, kad nepakarėčiau.

— Bet pasakyk, koku būdu galu augštesnę tarnystę gauti? — klausė Mykolas. — Visai lengva. Tuojaus rašyk gubernatoriui pranešimą, kad tarp politikų jų susekei suokalbį pabėgt. Toliau pagausime pabėgėlius, numalšinsime riauštininkus kartą, kitą, — pamatysi, kaip gausi titula.

— Aš abejoju, ar bėgs. — Aš žinau, kas daryt, nebjok. — Už kelių savaičių po šio pasikalbėjimo kalėjime ko tai laukė, prisirengėję. Už kalėjimo, pagirty stovėjo ginkluoti sargai. Į kalėjimo kameras atvarė naujus kalinius. Koridoriais vaikščiojo patsai Mykolas.

11 valandą nakties nadziratelius su pundu

Suvenytose Valstijose yra 4000 moterų-kunigų.

Coloradoj 1912 metais iškas-ta radiumo, brangiausio metalo, už \$2,500,000.

Iš Suvenytų Valstijų į Canadą kasdieną išvežama visokių tavorų už \$1,000,000.

GARSUS KALĖJIMAS.

Kas nežino apie K. kalėjimą? Turbut, tik tas nieko apie jį nežino ir negirdėjo, kuris niekad nieko bendro su kalėjimais neturėjo. Jis toks-pat, kaip ir kiti: duris jo geležinės, štangomis apiplinti langai, augšta tvora ir ellė sargybos. Bet jis buvo garsiausias iš visų kitų. Taip visi jį vadino ir kiekvienas stengėsi likti jo viršininku arba per-dėtinu, augštesniu ar žemesniu.

Antanų Mykolas nustojo pusės savo turto, prie to da atliko kelias provokatorystes, pakol įsukuo į jo viršininkus. Nors jau antras mėnuo baigiasi, Mykolas nemato jokie medžiagiško gerumo; kaip gaudavo kitur mėnesinę algą, taip ir čia; tik čia keliais rublais mažiau.

— Velnai žino! — susinervavęs kalbėjo į savo moterį. — Čia yra šuo pakastas, tik reikia jį atrast, o lalmė nusišypsos ir nejuokinant. Ve, Tamošiu Konstantinas ar Ilgai viršininkavot! Žlurėkis tu ano, iki kokio lleptu dalipo... poliemeisteriu likt tokio miesto, kaip M. Arba Afonas — nuo paprasto nadziratelio išoko į pristavus; jau trejatu arklų važinėja.

— Jie, turbut, geriau trusė, negu tu, — pik-tai atsakė Viera, jo moteris.

— Trusė, bet nuo ko pradėt! Gal vėl imsiu pinigus mėtų, kurių da nesudėjau! Ne kas kitas, kaip šunį pakastą reikia atrast. Vyresnysis na dziratelius ko tai juokėsi, pažlurėjęs man į akis.

— Gerai tu priminei, jis vakar buvo pas mus, ko tai norėjo klausit, — nedrįso. Jis neketina toliau čia tarnaut. — Ačiū dievui! — sako. — Užtenka šios duonos; iš augščiausio malonės ir caro geradėjystės susitanpiau kelis skatikus, betarnaudamas savo tėvynei ir tikėjimui. Manau Maskvoje ar kitame didmestyje užsidėt kantrybės, arba, paprastai pavadinus, «meilės» namus. Kaip kam dievas padeda, padaro gražaus skatiko. — Man rodos, čia siulo galas, tik reikia jį vynlot, bus ir kamuolys.

— Teisybę kalbi, Viera, bet kaip prieš toki asilą ir tai da ne prieš tą asilą su didelėm ausim, bet visal beausi, nusizėmt, bunant viršininku, klausit pamokinimų. Gėda!

— Tas nieko; paslūksime ant pietų ir tiek. Kartais ir asilas naudingas.

— Čia ne politiški kaliniai, tik avinal; nei sumišimų jie kelia, nei juos reikia malšint. Aš negaliu apmislų, koku būdu viršininkai iš čia išsiveža augštus titulus!

— Reikia gudrybės, — atsakė Jokubas, vyresnysis nadziratelius, išgėręs stiklą konjako. — Ačiū dievui, devyneri metai, kaip landžioju po šio kalėjimo urvus, mačiau šalto ir šilto. Visaip atsitikdavo, kartais iš vieno glėbio vežimą prikraut prisiejo. Nedykai, du kartus šautas, kelis kar-

Kada Jokubas gerat degtinės atsigėrė, pradėjo kalbėti iš savo praeties. Nors Mikas buvo ir ne zuikys, vienok Jokubo darbai padarė ant jo vėdo didelį įspūdį. Viera, neiškentus, pietus apleido, nuėjo į kita kambarį. Kas ją žin, ar ji verkė, ar ne, bet akis delnais laikė užsidengus, iš galesčio ar gėdos.

Buvau paprastu kriminalistu, — su rimtumu kalbėjo Jokubas. Bet ką tik nedariau: vogliau ar žudžiau, vis dievą maldaudamas; ne taip, kaip šitie žydai-socialistai. Na, kartą ir mane telmas nusprendė nužudyti. — Lai žudo! — sušukau; dievas teisingas, matys jus, kad neteislingai nusprendė. Kaip sykis, dievo apveizda išgelbėjo. — Tai caras gal dovanuojot? — Kur tau dovanos. Patsai kalėjimo viršininkas telegramą davė — veltui.

Buvo taip. Paskutinę dieną mano gyvenimo reikėjo kart vieną merginą. Nieks neapsima. Na, manau, ar tik ne dievo pagelba... kaip sykis ir viršininkas... — Jokubai, — sako, — ant tavęs dievas susimylėjo. Pakark šią išvirkieję, o gyvastis bus tavo ir nieks jos tau daugiau nemislys atimt iš tavęs. — Taip, — atsakiau, — kas ir but, kad tokių nekartų, — popo su švenčiausiu nepriėmė. Ot daili! Kad matytum, rodos, ir dabar ją matau. Gera proga, palauk! — Gerai, — sakau viršininkui. — Aš mirties nesibijau; ką čia vargt, geriau aname pasaulij, bet tėvynei galu patarnaut, tik daleiskite taip: Šią merginą atiduokite man globon išvakaro, o rytoj po šviesai karsiu. — Imk, — pamisljęs atsakė. Jūs gal netikėsit, bet aš da kaip gyvenu tokio sutvėrimo nemiau. Visą naktį kankinau, — ne juokas pusę plaukų nuroviau, užsmaugiau ir nepraverkė — lupas sukandus. Atlikas krinkis, sakau. Užkaskite ir tiek, nei kartuvės nereikalingos. Bet kur tau, viršininkas buvo tikras boba. Negyva ir da liepė pakart. Na, kiba ji tokia sunki, kad nepakarėčiau.

— Bet pasakyk, koku būdu galu augštesnę tarnystę gauti? — klausė Mykolas. — Visai lengva. Tuojaus rašyk gubernatoriui pranešimą, kad tarp politikų jų susekei suokalbį pabėgt. Toliau pagausime pabėgėlius, numalšinsime riauštininkus kartą, kitą, — pamatysi, kaip gausi titula.

— Aš abejoju, ar bėgs. — Aš žinau, kas daryt, nebjok. — Už kelių savaičių po šio pasikalbėjimo kalėjime ko tai laukė, prisirengėję. Už kalėjimo, pagirty stovėjo ginkluoti sargai. Į kalėjimo kameras atvarė naujus kalinius. Koridoriais vaikščiojo patsai Mykolas.

11 valandą nakties nadziratelius su pundu

Suvenytose Valstijose yra 4000 moterų-kunigų.

Coloradoj 1912 metais iškas-ta radiumo, brangiausio metalo, už \$2,500,000.

Iš Suvenytų Valstijų į Canadą kasdieną išvežama visokių tavorų už \$1,000,000.

raktų įėjo kameron neva malšint kalnia. Kalnys tyčia permušęs jį surišo; raktus padėjo, atlinai, kurie nesuprato provokatorystės, kelėn bėgt. Pakilo sumišimas; sargai šandė, ku iš pasisuko; vienus sušaudė, kitus uždabė. Tik iš aušus apsisoto skerdynė. Apsakaltlavus, pastodė, kad truksta Jokubo ir vienos gimnazistės, politiškos kalinės. Tik, vidudienij pagrijo Jokubas; skundėsi, nuvargęs; kad negalėjo girtoj tarp krmų gyvos sugaut, — tai nušovė.

Viršininkas parasė gubernatoriui kelių paupių pranešimą apie dideles riaušes ir kaip jo gyvastis buvo pavojuj. Žinoma, už tą jis gavo pagyrimą.

Praėjo metai; vėl atsikartojo kelios panašios riaušės. Mykolo svajonės išsipildė; tik Jokubas nesulaukė, paskutinį mėnesį savo taruotėm lito sumišimo — žuvo. Mykolai jis pasirodė pavojingas, nes galėjo ankščiau ar vėliau viską suguldyt. Laike sumišimo Mykolas išodino jam kruką kal-ton, kad amžinai tylėtų. Ir jis tyll.

J. Rada.

STEBUKLAS.
(Iš tikro atsitikimo Lietavoje.)

Ankstybas pavasaris. Saulutė užtikėjo, nados, kopte kopė į viršų, apšviesdama girias, lankus, lankas, ežerus. Ne tik paukšteliai savo linksmiais balsais, sparņu lapatojimais garbino jį, bet vabalai, irgi savotiškais budais linksmindamiesi, šokinėjo ir kal-kurės čirškėno sparnais.

Rasa nuo žolės, lapų, tik-ką išspregnių, dūvo-nyko, ant žemės krito. Gyvullai, lietuvių visą žiem tvartuose, išėję ant žolės, akynė ja, maldami savo šiurkščiais liežuviais; kiti, atsimus, geriau išsišėrė, bliovalo, kapstėsi arba šmėta. Žmonės taipgi, visi su linksmiais veldais susitika, visu kitą džiaugdamies sveikino: «Linksmų veikių, Vieni, pasilikę namie, giedojo: «Linksmų tūnų apturėjom»; kiti išvakaro nuėjo bažnyton pasilikit iki Kristaus iš numirusių prisikėlimo.

V. nedidelė medinė bažnytelė grusto priegydu maldingų žmonių. Kunigas, išvakaro lyg nuliudęs, užsirupinęs dėl Kristaus kančių, šio dien jau išrodo linksmu, šypsandū.

— Ir kodėl nebut linksmu? — kalbėjosi bėbėles, — šitiekie privežė dievo dovanų: duonos, mėsos, košų ir kitokių valgomų daiktų.

— Šmet, ačiū dievui, žmonėliai dūmavo, nesigaili, — nuo burnos atitraukę atvežė kalvą, — kad dievilio malonė davė, reikia ir jus nors kelintą dalelę gražinti, — iš šalies atsiliepė senmergė davatka.

Prie šventoriaus, patvoryj visa elė algų, si apsiengę suplyšusiomis sėrmėgomis, taip kaip lopas lopo nesiekė; mat, taip «pasipuošę» grūto dševobaimingą uklininką sujundin, «Imtinai ir, — meldi. Vieni kalbėjo balsiai «Tėve mūsų ir, — dakalbėdamai iki «Sveika Marija», grįždavo atgal. Antri gi balsiai giedojo visokias šventes.

Kada pilnus krepšius prikravė įvairių patalų, — iš namų atėję gimnazičiai ar šeimyniniai nešė nos, už ką nusipirko «linksmintojos».

Kuomet bažnyčioj ėjo karšta dienvaldy, prie upės, tarp krumų gulėjo biednas žmogus. Jisai miegojo, nieko blogo nejausdamas. Akis užklotos nudėvėta kepure; basas, kelnis augelė klotei atraitotos. Šalia jo gulėjo gurbus su karklų žeberklai ir įrkilas. Prie jo krumais selino (vėnos ir tykojo) žmogus, užsileidęs veidų kalbėdamas, akis jo žibėjo, rankos laikantios indą su vėlyvų ti jo prie jokių žiauriausių selintojų, lūs selina, selina prie savo ankos, kad pagyrimas, jis suėsti, o ne skandžilas žaidzas užduot.

Žmogus — ne žvėris, jis nees; taip sau vėlyvų ir viskas. Iš šalies kas matydamas užklant, jis selina. — Ne tavo dalykas! — gauti atkarpę O kas būtų žinoję, ko jis selina prie biedno gelio!

Priėjęs prie miegančio, llejo iš indo vėlyvų lium ant nuogų kojų. Miegantis, pajutęs vėlyvų skausmą, pašoko, — nelaimė: negal vytiis, netgi stovėt.

Grįžkime da prie selintojo: kas jis buvo? kam jis atėmė biednam žmogeliui kojas? — Gal žmogžudys jis buvot? — Ne... — žmogžudys, ne šleikas, ne beprotis; jis buvo žymartimas kalmynas.

— Tai už ką jį taip nubaudėt? — Netrukus po visų apelinukę pasiklėdo kalbėto maži ir seni, su balme atsidusdami, kalbėjo: — Dievas nubaudė griešniką, atėmė jam kojas, ant krinkių vaikščioja. Stebuklas, netruko nei šventos dienos, visada ir per mifšias švėtybas kalbėjo.

— Kur-gi, per pačią rezurektoją žmogus — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

Nedang laiko praėjus, kalbėjo žmonėliai, nes jis suprato, kas ir kokiem mieriama žmogus, — pritarė kunigėlis. — Dabar mato visai, kad dievas rustus ant nepasitalsandų griešnikų, — bandžia.

amžinose. Ne vienas žmogelis nukentėjo, nemažai kraujo slapta išvarvinta, ir vis tik dėl daroymo, kad yra dievas, kad leidžia stebuklus. Palmikime ir rankas seną, didelę knygą «Zakon Kaznodziejski», kiek tenai rasime baisyti, traigiškų stebuklų! Kiek jų (griešnių) dėl nelankymo mišijų vėlinai sudraskė į šmotelius, užsmaugė arba kitokiomis nelaimėmis užleido!

J. Rėdų.

KORESPONDENCIJOS.

Waterbury, Conn.

Buvo didelis susirinkimas su prakalbomis sufragisčių, moterų, reikalaujančių balsavimo tiesų.

Vienas dalykas labiausiai mane nustebino, tai skaitlinga publika beveik vien iš moterų. Galėjo būti viršaus 2000 moterų; kitiems ir sėdynių neįsteko. Vyrų gal ketvirta dalis buvo.

Miesto majoras atidarė susirinkimą ir perstartė kalbėt moterų organizatore. Ji keliais žodžiais papasakojo, kaip smarkiai auga moterų organizacijos ir kad jų devyniose valstijose moteris gavo balsavimo teises.

Po tam išėjo kalbėt garsi sufragistė daktarė (turbut, Anna Shaw. Red.), senukė kokių 70 metų, baltas plaukas, kaip sniegas. Pirmiausia papasakojo, kaip ji žmones mokino religijos, nes jį ji buvo kunigė.

Kels metus beskelbdama religijos mokslą žmonėms, ji mačius, kad religija negali palengvinti jų skurdą; tai ji metė tą amatą ir ėjo mokyti daktarystės. Tapus daktare, tankiai gydė darbininkus uždyką, manydama tuom jiems padėti, bet ir tas veltui. Ji patėmijo, kad reikia pirmiausiai gydyti žmonių dvasią, protą, o potam kuną.

Metus daktarystę, ji pradėjo organizuoti moteris. Šis paskutinis užsiėmimas geriausias vaisius atnešęs, nes jau 30 metų, kaip dirba ji ant šios dirvos, tai gavo pasiekimus.

Kalbėjo gana puikiai; girdėjai publikoj tankus dalykų plojimą ir juokas. Buvo daug užklausančių iš publikos; nekuri liko neišsiskinti, nes jau vėlu buvo. Atsakinėjo tik į tuos, kurie lytėsi jos kalbos. Užklausta: Kas vaikus dabos, kad moteris eis balsuoti? Ką kalbėjoja mano apie socializmo programą labai teisingai reikalaujama moterims teisių, bet ypačiaiškai nekuri esą priešinigi moterų balsavimui.

Susirinkime moteris darbavosi energiška, taip kaip ir vyrai: vienos vedžiojo žmones į sėdynes, kitos rinko parašus po salę, kad paduot kongresui reikalavimą moterims balso, trečios pardavinėjo literatūrą, kitos lapukus dalino ir tt. Tik mūsų lietuviškaitės da snaudžia. Kitų tautų moteris atsilankė, nežiurint į tai, kad įzanga buvo po 25c. ir 15c.

Marė.

Gary, Ind.

1 kovo, subatos vakare nuėjau į prakalbas pasizurėti ir pasiklausti išspudingų kalbų ir deklamacijų, kaip kad buvo užkvietimuose garsinama. Programą atliko svečiai iš Ind. valstijos kitų miestų, suvažiavę tikslu sutvėrimo valstijoje naujo LSS. rajono.

Žmonių prisirinko permažai. Vargiai galima kaltinti darbininkus už neatsilankymą į prakalbas, kadangi didžiama jųjų dirba plieno išdirbystėj Carnegies globoje. Tas visiem žinomas darbininkų klasos patėvis tarp sutaisė darbo valandas, kad vargiai vargšas darbininkas gali gauti liuosesnę valandą apmąstymui savo padėjimo. O gal ir užkvietimai nekapi buvo išplatinti, kadangi konferencijos rengėjas, N.A.V., buvo sužeistas.

Prakalbas ir deklamacijos atliko draugai valparaisiečiai. Pirmas kalbėjo drg. Bartkus tomoje «Negeistini piliečiai», kuris ir su pažindino mūsų nors neskaitytą publiką su negeistinis piliečiais ir jų atsiradimo priežastimi.

Antas kalbėjo drg. Vitkauskas tomoje «Mokslas ir socializmas». Jis, matomai, gerai apsipažinęs su mokslu; jo kalba buvo pamatuota, logiška ir atsakė temai. Užbaigė savo kalbą tais žodžiais: «Nors mokslas ir suteikia nesuskaitomus milijonus dolerių, bet juos sunaudoja saujalė ištvirkusių kapitalistų ir sunaudos tolei, pakolei darbininkai, susivieniję po socialdemokratiška vėliava, neįvykdys tarptautinės socializmo respublikos».

Trečias kalbėjo T.J. Kučinskas tomoje «Kova už buvį». Drg. K. gerai apsipažinęs su gyvenimo aplinkybėmis vargingos darbininkų klasios. Jo kalba nevienam klausytojui sujūdino jausmus ir sukėlė neapykantą link išnaudotojų. Drg. Kučinską galima priskaityti prie gabių agitatorių.

Mums neužtenka vien tik ištartai aciu draugams valparaisiečiams už jų besidarbavimą darbininkų labui, bet reikėtų suvienijtomis spėkomis rengti vakarus naudai besimokinančios Valparaiso soc. jaunuomenės.

Andrejevas.

Cambridgeport, Mass.

LSS. 71 kp. 1 kovo parengė koncertą. Viskas nusisekė kuogeriausiai. Labiausiai atsizymėjo veikime ypatos, kurios lošė Malki su Tėvu, Džian Bambą ir Jurą Rīdziką, kurie pridarė labai daug juoko.

Dainavo «Laisvės» choras, kvartetas, duetas vyriškų balsų. Dueta «Elkš čionai, graži mergaitė» dainavo W. Anesta ir R. Anksoliutė, pritariant B. Šimanavičiūtė ant pjano. Mūsų lietuviai labai myli dainas; po kelis kartas išsunkė dainelinius.

Publikos buvo pilnutėlė sveatinė, nežiurint, kad oras buvo labai blogas. Pelno atliko \$9.00 su centais, kas skiriama lietuvių knygynui.

Nedėlioje 9 kovo LSS. 71 kp. parengė prakalbas. Kalbėjo St. Michelonas apie šiaudieninį gyvenimą. Kalba buvo labai aiški višlems; prie to da kalbėjo apie Bostono rūbšluvių straiką ir ragino jiems aukauti. Aukų surinkta \$11.75 ir per «Keleivį» pasiūsta strakeriams. Publikos buvo neperdaugausiai. Visi klausė su didžiausia atida.

Tą pačią dieną mūsų kunigėlis per pamokslą labai iškeikė tuos, kurie lankosi prakalbose, tai, matyt, kiti katalikai to ir pabugo. Bet ir atėjęs koks parapijonas negali nurimti. Kad jau kito ko negali padaryti, tai nors tabako arba kokių miltelių papila, kad žmonės pradėtų čiaudėti ir sumaišytų viską.

Žemės Akmuo.

Kingston, Pa.

Atsilankė ir pas mus Kazys Kapucinas. Pirmi jo pamokslas žodžiai buvo: «Ne aš vienas čionai atvažiavau, ale su manim yra ir kitas misijonierius, kuris man labai kenkia, o kas jis yra? Velnias. Aš jus vertiu prie dievo, o jis jus traukia prie peklos». Pasakė, kaip vieną Rusijos generalgubernatorių velnias nugabeno į peklą.

Šmežė socialistus. Liepė nelaikyt jų ant burdo, ba, esą, «jie pavilyjos jusų pačias».

Aš išklausias penkių jo pamokslų, bet nieko gero juose negirdėjau, kaip tik kėlimą valdų tarp žmonių.

Pilypas iš Kanapių.

Chicago, Ill.

1 kovo Chicago Liet. Savitarpinės Pašalpos Draugija turėjo muzikaliską vakarą. Programas susidėjo iš dainų, deklamacijų, prakalbų ir referato, kurį skaitė St. Strazdas. Referato tema — «Knyga ir jos reikšmė gyvenime». Tai buvo kaip ir peržvalga spaudos istorijos.

Suvėjams strakeriams surinkta \$13.24.

V.Pačkauskas ragino rašytis prie LSS. kuopų, šaukė «Kovą» užsirašyti, skaityti ir platinti tarp kitų.

Vakaro programas paliko gerą įspūdį. Vakaro tikslas buvo agitacija už draugiją.

Organiz. A. Keršis.

2 kovo buvo LSS. VIII Rajono balius Freiheit Turner svėtatėnė. Programas buvo įvairūs.

Pradedant, Latvių orkestra grajijo Marselietė. P. Galskis trumpai kalbėjo apie viso pasaulio darbininkų judėjimą ir paragino aukauti Bostono ir kitų miestų strakeriams. Suaukauta \$9. Laisvos Jaunuomenės choras padainavo. Nors gavėnios laike choras yra daug sumažėjęs, bet dainavimą jau gerai praslavinęs. Dijaloga «Kapitalistas ir šmėkla» atliko S. Dilis ir M. Petruskas; sulošta monologas «Artistė strakerė»; lošėja (vardo nežinan) gerai atliko tą rolę ir drabužiai jos tiko prie to lošimo. Reikia pastebėti, kad Chicago monologų lošėjai yra įpratę nepritaikyti drabužių prie lošiamos rolės. Latvių orkestra pagrajijo. Buvo Džian Bambos su Keide pasikalbėjimas, ką S. Dilis ir B. Žadekaitė atliko pusėtinai. A.M. Dundullutė gražiai dainavo solo. Rusų mandolinų orkestra geriausiai atsizymėjo, ir keltatė kartų buvo šaukiamata atkartoti. M. Galinskaitė gerai prijunkino publiką senmergės monologu. A.Hermano, latvio, so lo ant korneto pusėtinai išėjo. Ant galo LSS. 81 kp. ir Laisvos Jaunuomenės chorai sykiu sudainavo «Žvalgždele paskutinė» ir Internacijonala, kas nusidavė nekapi, bet, abelna imant, iš programo publika buvo užganėdinta pilnai.

Paskiaus buvo šoklai ir balius su lakiojančia krasa ir dainomis. A. Karalutė laimėjo knygą «Paskaitos iš biologijos ir bakterijologijos».

Pažymėtina, kad tvarka ši vakarą nekoki buvo. Pelno, turbut, mažai liks.

West Sidės Meldazo salėje buvo «Aušros» vakaras, kur Damos draugijos nariai sulošė «Pirlybas», ir kitas Town of Lake, kur Lietuvių Jaunimo ratelis sulošė trijų aktų dramą «Našlaičiai».

M. Ponas Niekas.

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho padoaga vos gailma permatyti per drams. Būna verčiasi juokas kamuolišis iš tustaudų milžiniškų kaminių. Bet gal ir niekuo nėra taip darbininkai išnaudojami, taip skurdžiai gyvenanti, kaip Pittsburghe. Turbut, nėra visame pasaulyje vietos, kur galėtum atrasti didesnį kapitalizmo pelną.

Užtai-gi, jei pereini į miesto dalį, kur vampirai-kapitalistai gyvena, tai, nors ant valandėles apsisotoje, pamišys: ar buvo mešanas Adomo ir Jlevos rojus gražėnis, kaip šiaudienų darbininkų išnaudotojas, sturbiantiems paskutinės sultis iš darbininkų kaukų? Žmogaus protas atsaiko, kad nebūvo tokio puikaus rojaus ir tokio ramaus gyvenimo. Kaip neapdabina ganta mūsų žemės, bet žmogaus protas ir rankų darbas daug daugiau papuošia žemę už pačią gantą.

Ir taip darbininkai, išdailinę, išdirbę gražius gyvenimus, patūpdė į juos kapitalistus ramlą gyventi. Atokiai nuo kapitalistų gyvenimų darbininkai išstatė milžiniškas fabrikas. Šalia fabrikų išstatė namus prasto budavojimo, be jokių patogumų gyvenimui, be atsizvelgimo į darbininkų sveikatą.

Fabrikos su visais namais atiduota kapitalistams, kad vien tik būtų pelnas jiems, nieko nevelkiantiems; mums gi, darbininkams, likta būti amžinai jųjų vergais, ir nešti sunkią kapitalizmo našta ir vilkti skurdų savo gyvenimą.

Dėlto-gi ir mes, Pennave gyventojai, matydami balsiai netelisingą surėdymą ir didelį išnaudojimą darbininkų klasos, sutvėrėm 9 kovo darbininkiską kuopelę, t.y. LSS. kp. Ir su visa energija kovoti už prispaustuosius prisidėdėme, nepadant ginklo iš savo rankų, kol nepergalėsim šiaudieninio surėdymo. Mūsų ginklas — tai mokslas, apšvieta, klasinis susipratimas; patis šviesimės ir prie to raginsime kitus nuvargintus darbininkus.

Organiz. A. Keršis.

Nauji raštai.

Lidas naminio liuto. Br. Varjos. Drama trjose veikmėse. 80 psl., 15c.

Linkamos dienos, dviejų veikusių iš liaudies gyvenimo vaizdelis e. dainomis ir šokiais. Pagal K. Lakaševič parašė M. Grigonis. 23 psl., 10c.

Draugas, vieno veiksmo drama. Iš Marco Praga vertė A. Mas. 22 psl., 10c.

Migla, vieno veiksmo komedija. Parašė Z. Przybylski, vertė A. Katutis. 20 psl., 10c.

Kalnūtės gintarai, triveiksmis vaizdelis su dainomis ir šokiais. Iš H. Hainos vertė M. Grigonis. 27 psl., 15c.

Guminiiai batai, farsa viename akte, parašyta Monley'o Pike. II. Nio guais lig ausias, vieno veiksmo komedija. Iš Chociszewskio vertė Vasdevutis. 10 psl., 10c.

Pintų nēr, vaizdelis iš jauno dvarininko gyvenimo. Parašė J. S. Turpionev, vertė M. Grigonis. 23 psl., 10c.

Visos septynios knygutės iš lietus Chicago, Ill., «Lietuvos» lešonis ir spauda 1913m.

Zaru Romanovu jubilejai. Latvių socialdemokratijos leidinys. Briele, 1913m. 32 psl., 20 kap.

Susio. Lat. Am. konstitucija, printa visuotinu narių balsavimu, perliurėta ir užtvirtinta XXVII Seine, laikytame Brooklyne 1912 m. New York City. Spauda S.L.A.

Švieskimės ir šviesime. Parašė R. Tilžeje 1912m. «Birutės» išidimas.

Bendrijos N9-14. Tas žurnalas skiriamas kooperacijos reikalams. Paskutiniame numeryje yra kel ger stralpsniai kooperacijos ratinluose.

POLEMIKA.

«Kovos» N9 koks-tai Senapietas iš Maryville, Ill., rašo apie mane prakalbas, bet rašo neteisybe. Tarko: «Visa kalba buvo tik apie žmogų ir gėdą». Bet žmogus, kaip ir klijas, stunduoja. Stebuklai! Aš pirmoj savo kalboj visada kalbu tik apie kapitalizmą ir socializmą, o jam pasirodė, kad aš kalbėjau apie kunig, nēra visame pasaulyje vietos, kur galėtum atrasti didesnį kapitalizmo pelną.

Užtai-gi, jei pereini į miesto dalį, kur vampirai-kapitalistai gyvena, tai, nors ant valandėles apsisotoje, pamišys: ar buvo mešanas Adomo ir Jlevos rojus gražėnis, kaip šiaudienų darbininkų išnaudotojas, sturbiantiems paskutinės sultis iš darbininkų kaukų? Žmogaus protas atsaiko, kad nebūvo tokio puikaus rojaus ir tokio ramaus gyvenimo. Kaip neapdabina ganta mūsų žemės, bet žmogaus protas ir rankų darbas daug daugiau papuošia žemę už pačią gantą.

Ir taip darbininkai, išdailinę, išdirbę gražius gyvenimus, patūpdė į juos kapitalistus ramlą gyventi. Atokiai nuo kapitalistų gyvenimų darbininkai išstatė milžiniškas fabrikas. Šalia fabrikų išstatė namus prasto budavojimo, be jokių patogumų gyvenimui, be atsizvelgimo į darbininkų sveikatą.

Fabrikos su visais namais atiduota kapitalistams, kad vien tik būtų pelnas jiems, nieko nevelkiantiems; mums gi, darbininkams, likta būti amžinai jųjų vergais, ir nešti sunkią kapitalizmo našta ir vilkti skurdų savo gyvenimą.

Dėlto-gi ir mes, Pennave gyventojai, matydami balsiai netelisingą surėdymą ir didelį išnaudojimą darbininkų klasos, sutvėrėm 9 kovo darbininkiską kuopelę, t.y. LSS. kp. Ir su visa energija kovoti už prispaustuosius prisidėdėme, nepadant ginklo iš savo rankų, kol nepergalėsim šiaudieninio surėdymo. Mūsų ginklas — tai mokslas, apšvieta, klasinis susipratimas; patis šviesimės ir prie to raginsime kitus nuvargintus darbininkus.

Redakcijos atsakymai.

L. Trumpam. Gaila, kad šeimynišku vakarėliu, taupydami svarbesniems dalykams vieta, negalime dėti laikraštini. Aukos gl politikiems kaliniam bus pakvi tuotos per R. ir K.Š.K. išdininą.

Pov. Cereškait. Dėl vietos nedatekliaus nedėjome smulkaus išdėstymo Dalidos paskaitos turiaio apie Galilejų.

P. Svotelini. Išsiai taip pat Tamstos pasiteisinimą ant Rauli naišo korespondencijos šiame numeryje nebuvo vietos. Tilps sekantlame.

K. Šeštokai. Nemandagus žodžius turėjome iš Jūsų pasiteisinimo išbraukti.

Drg. Berbyliūt. Ačiu už korespondenciją. Įdėsim į kitą num.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

Siuvėjų straikas silpnyn.

Siuvėjų straikas jau veik baigiasi. Straiko Komitetas pradėjo priminti kontraktorių pasirašymus per telefonus; tokiu keliu gauta žinia apie pasirašymą Wana-makerio ir Browno; kitos pasirašusios mažesnės dirbtuvės jau lauko kontraktus; nuo darbininkų reikalauja da po dvi valandas svaitėjų daugiau negu sutikta. Ir pirmias, kaip buvo galima patėmyti iš Presos Komiteto pranešimų, darbas (koks? —) buvo varomas konspriativišku, slaptu budu.

Lietuviai pamatė, kad tapo suvilti, ir pasikvietė IWW. organizatorių drg. Šmitą; žada varyti darbą toliau, o organizatorius Staklicks nei nosies nerodo, mat, susiprato katė, pieną palejus.

Mūsų straiiko komitetų irgi negalima pagirti: jie nesuprato dalykų ir pastojio kelių kitiems; visa jų kalba buvo tik, «aš dirbu»; ant galo net pradėjo pykti, kad jų vardai neskamba laikraščiuose.

18 kovo buvo prakalbos; kalbėjo drg. P. Grigaitis apie darbininkų organizavimose reikalingumą ir drg. Šmitas apie darbininkų saticius ir kovą su kapitalistais. Abiejų kalbos buvo gana išpudingos.

Lietuvių kriaučių pasiryžimas dabar yra prigulėti prie IWW.; tuo tarpu pakol kas žada grįžti į darbą, bet galima tikėtis naujo straiiko.

Lauksime!

A. Dagis.

189 kuopos teatr. vakaras.

15 kovo atsibuvo LSS. 189 kp. parengtas teatras. Sulošta drama «Žmonės» ir komedija «Eksproprijatorius».

Iš finansinės pusės vakaras pušėtinai nusisekė, kas, galbut, Jaunuomenės kuopai priduos drąsumo parengt ir daugiau tokių vakarų.

Iš dailės atžvilgio, galima sakyti atliktai vidutiniškai. Geriausias vaidinimas «Žmonės», kurioje nekuri aktorijai atliko roles visai gerai. Ypač Onos rolėje N. Kume-taitė lošė gam išpudingai. Kiti atliko irgi neblogai.

Atlikime komedijos «Eksproprijatorius» daug ko truko. Ypač nepritaikyta buvo rolė Kazabuekio, kurią atliko D. Turskis. Truko tam tikrų judėjimų ir aiškumo kalbos, nors abelna neprastai išėjo. Vidutiniškai atlošė žydo rolė ir Turėlaus — A. Šukutis; Juozienės rolė — V. Bernotienė; Baltraus — J. Norvaiša; Mortos — P. Simokšintė; Rapolo — B. Sveikatskis. Kiti visi prasčiau, nes, matyt, nebuvo išgilinę į tą, ką lošia Reikia da primint, kad lošiant Baltraus rolę J. Norvaiša, nors atliko juokingai, bet nesekė autoriaus mintį ir buvo apgretas ne dvaro pusberniu, bet amerikoniškų teatrų vodeviliniu «school boys'u».

Bet tegul Jaunuomenės kuopa nenusigąsta trukumų, kurie beveik visur neišvengiami.

Mariutė.

P. Grigaičio prakalba.

Drg. P. Grigaitis, kurį užkvietė lietuvių siuvėjų unija, laikė prakalba apie darbininkų judėjimą. Labai nuosekliai jis per savo ilgą prakalbą pravedė svarbiausią mintį, kad darbininkų klasa eina vis stipryn. Juo kapitalistai labiau išnaudoja darbininkus, tuo daugiau darbininkai yra priversti kovot prieš kapitalistus už savo buvį, o bekovodami darbininkai vis didesnė galybė įgija. Net pralaimėję straiką, darbininkai neturi nusiminti, nes su laiku darbininkai, eidami išvien ir susiorganizuodami, tikrai įvelks kapitalistus su visais jų tarnais: valdžia, kariuomenė ir tt. Jeigu straikas esti darbininkų laimėtas, tai kova su kapitalizmu ar kapitalistais joku budu da nepasibaigia. Ta kova tol eis, kol bus kapitalizmas.

Pasakė da daug naudingų dalykų.

Po tam kalbėjo drg. Šmitas, kurio kalba publikai labai patiko.

SATYRO UŽPEČKIS.

Verdantis burdingierių atsiliepimas ant karštų gospadinų pėdų.

Govėda Pilvadelpljos skriaudžiamų burdingierių karštai, iš pat skilvio apados, atsiliepia į visus kitur gyvenančius burdingierius, kad kuo-greičiausiai ir neatidėliojant suslimestų į burdingierių susivyniojimą.

Mēs, burdingieriai, toliau taip gyventi negalime, kaip ikišiol. Pamišykite tik sau: pareini namo iš darbo, gospadinė, šilco prisipumpavusi, kojas pastačiusi, guli. Vakarėnė nevirta. Nespėjai koją iškelti stubon, tuojau šaukia:

— Džiovai, parnešk pantę.

Ir turim valgyti sudžiuvusį i titnagą šolderi, užsigerdami šilco. Pietumas įveda sausų balionių ir duonos. O tankiai parėjęs visai nerandi gospadinės namie. Ji, užkaltus šolderį sykiu su skalbiniais, iščina pas kumtes pasiplepėti — pliotkelių parinkti.

Kuknia — valgomas burdingierių kambarys — syki į savaitę tešluojamas. Sinka syki į dvi savaites plauinama. Kakročiai (tarakonai) laipioja sienomis, kaip kaizerio kareiviai, usus kraipydami. Vaikai padėję ant stalo duoną ar keklus apdūpinėja ir aplažo. O jau nosis jų aiškuomat nenuvalemos.

Pradėjai valgyti užpę, tankiausiai kopustus. Žurėk jau nuo lubų ir taiko įškoti į tortelką usošius tarakonas. Tekšt ir išsiskleidžia, kaip vėžys, bluide.

Bet mes, norėdami valgyti ir nenorėdami supykinti savo švirią gospadinę, nematant išmetam tarakoną iš tortelkos ir vėl valgom tuos pačius kopustus.

Po vakariene indai stovi ant stalo iki 11 val. vak. Vaikų reikavimas neduoda niekam ramumo. Jei kuris turi išsirašęs laikraštį, tiesiog negalima nei perskaityti, o tankiai gospadinė lunčių į jį suvynioja ar pečių juo pasiskuria.

Burdingieriams nėra namų. Lieka gatvės kampas, salionas arba klubas.

Pareini gulti — lova netalsyta; susistaisi ir nori ramiai užmigti, bet žinomi sutvėrimėliai pradeda laipioti net per akis ir be pagallėjimo siurbti benamio burdingierio kraują.

Todėl lai neapsileidžia nei vienas burdingierius nešvariomis gospadinėmis, lai pareikalauja žmoniškai patalsyt valgi, švirių kambary ir patalinės.

Visi panašiai gyvenanti atsiliepkite į mūsų govėdą. Tarsime ir veiksimė. Adresuokite:

Z-z-z-z-z-z,

Pinacų Sekretorius,
Pilvamedalpėja.

Vestuvių dovana.

Jis: — Koklį tu pasiūsi dovana Agnieškal ir Jonui per judvieju vestuves?

Ji: — Aš pasiūsiu Agnieškal pluoštą laišku, kuriuos man Jonas parašė, kada mudu su juo buvome susižadėavę.

Užbėgo kelią.

— Ar tu pasakei Katrol, kad tu esi nevertas jos, kada tu pradėjai jos būti tavo pačias? Toks nušizeminimas kartais pagelbėja gaut pačią.

— Aš maniau jai pasakyti, kad aš esu jos nevertas, bet ji man pirma tai pasakė.

SĄJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

50) «Lietuvos» Red. pranešimas apie J. Konkolauską (2r Sekr. pr. No. 40, «Kovas» No. 10), kad ji jokių dokumentų Pild. Kom. neišduos, o tik tam tikrai LSS. ir «Lietuvos» paskirtai komisijai, pasiūsta Pild. Kom. Kartu pasiūsta ir 34 kp. pranešimas, kad ji minimą Konkolauską jau prašalinus iš kuopos už kokių-tai netaktiškų pasielgimus.

51) 60 kp. įnešimas, kad «Kovas» Adm. tuojaus privalo apdrausti nuo ugnies LSS. turta, pasiūsta Pild. Kom.

52) Drg. P. Grigaičio pranešimas, kad LSDP. prašo tulo kalinio palinosavimui pinigų. Kol kas sulaukys; nuo drg. G. gi pareikalauta, kad jis pridurtų originalų LSDP. laišką tame reikale.

53) Atsinaujino LSS. 107 kp. iš 22 narių, Coal Dale, Pa.

54) Adm. priduta klausimo blanka nuo Aetna Liability & Security Co. dėl Adm. kaucijos pasiūsta Pild. Kom. su paaiškinimu, kad reikalinga atsakyti į kompanijos paduotus klausimus.

55) «Kovas» Adm., Red. ir Lit. Kom. pranešta, kokių tai-kyklių jie turi prisilaikyti sulyg Pild. Kom. tar. No. 4, «Kovas» No. 9.

56) Drg. P. Grigaitis pridavė laišką, sulyg S. Sekr. reikalavimo (2r. pr. 52) su išlyga, kad patį laišką jam sugrąžinti. Laiškas sugrąžinta, o pats pranešimas tame pasiūstas R. ir K. Š. Kom.

57) Pild. Kom. Sekr. drg. V. Paukšty susgrąžino 60 kp. įnešimą apie apdraudą «Kovas» spaustuvės (2r. pr. 51), nesa Pild. Kom. jau taria apie tai.

58) P. Sakatauskas pranešė, kad jis negali su Gilium taikytis, nes jį 45 kp. neįsileidžia nei į savo susirinkimus, ir todėl patarė, kad «apskelbti abiejų suspendavimą» (P. K. Tar. 55, «Kovas» No. 7). Gilius gi pranešė, kad Sakatauskas nėra LSS. nariu, tai nei taikytis nematęs reikalo. Sulyg centro knygų gi, Sakatauskas jau seniai nėra LSS. nariu ir todėl P. K. tarimas įvykinti negalima, taigi nei suspenduoti LSS. narį už nesuitaikymą su nenariu nėra reikalo.

59) Atsinaujino LSS. 73 kp. iš 6 narių, W. Frankford, Ill.

60) Susitvėrė nauja LSS. kp. No. 197 iš 5 narių, Providence, R. I.

61) 1, 189 ir 191 kuopoms pranešta, kad sulyg Pild. Kom. tar. No. 5, «Kovas» No. 10, Turto Kontr. Kom. jon turi rinkti visos trys Philadelphia kuopos po vieną narį.

62) Drg. A. [G. Herman Purvui pranešta, kad jo reikalavimas, kad LSS. jam atmokėtų kitą kart dovanotą algą, už ką jis žadėjo nupirkti «Kovas» Red. encyklopediją, sulyg Pild. Kom. tar. 6, «K.» No. 10, tapo atmetas.

63) Drg. K. J. Valiui pranešta, kad jo įnešimas įvesti «Kovo» skyrių, LSDP. ir Lietuvos darbininkų reikalams pašvęstą, sulyg Lit. Kom. tar. No. 1, «K.» No. 10, tapo atmetas.

64) Drg. A. Bernotas pridavė archyvą iš Dubicko ir Pus-

kunigio laikų, kurį sutvarkė tam tikra komisija. Archivas šiaip-taip sutvarkytas, bet nesurūšytas. Taigi LSS. Sekretorius visus tuos ten esančius dalykus pervedė per savo žurnalą ir dabar kiekvienas dalykas jau turi savo vietą ir numerį, ir reikalui prisijėjęs, galima tuojaus surasti. Bet-gi patį dokumentai, — ar jie gerai ar negerai sutvarkyti, — ne mano reikalas čia spęsti.

65) Pild. Kom. pasiūsta agreemantas (kontraktas), sulyg kurio perkama Linotype, su pranešimu, kad tuojaus pasirašytų, nes, pakol nesugrąžinsime agreeamento, tai kompanija ne siūnčia mašinos. Linotype yra perkamas stačiai ant Sąjungos vardo, o ne ant ypatų. Kartu su tuo Pild. K. tui pasiūsta ir kitas tame reikale lakštas, apie spaustuvės namą.

66) 89 kp. pridutas nurodymas linkui organizacijos tvarkymosi, sulyg reikalo, pasiūsta organizacijos komisijai drg. Norvaišos vardu.

67) Kadangi į Adm. knygų perž. K. sija nieks neapsiėmė iš nom. draugų (2r. P. tar. 59, «Kovas» No. 7), tai Pild. Kom. pranešta, kad nominuotų kitus draugus. Gi iš nominuotų pirmiau drg. Bekampis ir drg. Lutkus Brooklyne nei negyvena; tai tų nei neklausta, ar apsiima.

LSS. Sekret. J. Stasiulevičius.

Pild. Kom. Tarimas 7.

Kaip Jums, galbut, teko pamatyti «Kovas» No. 6 š. m., II LSS. statistika yra nesutvarkyta, sulyg Komisijos peržiūrėjimui LSS. Sekretoriaus dokumentų raporto: taigi šiuomi klausiu Pild. Kom., kas man reikia su ta statistika daryti? Palikt ją archive, tai, man rodos, būtų netesinga ir neištiktina todėl, kad ją išpildė tik apie 1/3 LSS. narių; prie to — iš tos «statistikos» nieku niekas negali pasinaudoti — nei, kaip manytą, žinioms apie «kultūrišką LSS. narių stovį», nei kitu kuop. Vertė tų popierių — užėmimas vietos; tai viskas. Pagal mano nuomonę, tuos lakštus, po priežiūra paskirtos tam tikslui komisijos, reikėtų sunaikinti. Bet jei komitetas ras reikalingu ką kita su toms popieriams veikti, tai praneškite, ką veikti. Dabar tie visi lakštai stovi archive, surišti, bet nesutvarkyti.

Laukiu atsakymo. Su draugiškais linkėjimais LSS. Sekret. J. Stasiulevičius.

Kadangi iš II statistiko-blankų svarbeinė medžiaga yra paimta Sąjungos Sekretoriaus dėl rapoto, o tie raportai visuomet pasilieka Sąjungos archive, tai aš nematau reikalo laikyti archive tų visų blankų, iš kurių jokios naudos negali būti, apart vietos užėmimo, todėl įnešu:

Kad visos statistikų blankos, iš kurių jau medžiaga išimta raportams, būtų panaikintos.

P. K-to narys V. Paukšty. 25-II-13 S Boston, Mass.

Taip-pat, kaip drg. Paukšty Pild. Kom. narė M. Kapobūtė-Michelsonienė. 28-II-1912.

Pild. Kom. narys A. Bernotas. 3-III-1913.

LSS. Sekret. J. Stasiulevičius.

Pild. Kom. Tarimas 8.

Sąjungos visas turtas — spaustuvė-redakcija. Pirmiausia buvo apdrausta nuo ugnies. Bet pastaruoju laiku, kaip man tiko sužinoti, tai už neįvykusių spaustuvės užlaikymą apdraudė dos kompanija atsimetė, ir nepriėmė po apdraudą. Šiame kalte, lai sprendžia draugai-sąjungiečiai. Aš gausakysiu tik tiek, kad didelė da Sąjungai turėti neapdrausią savo spaustuvę, nes gališkilti gaisras ir pražūti jos vis turtas. Apart to, dabar yra perkama raidoms statyt mašina Linotype, kuri taiggi lešuos nemažus pinigus. Todėl įnešu:

Kuomet tik bus nupirkta Linotype, tuoj Administratorius privalo butinai apdrausti išią spaustuvę-redakciją pagal jos turto vertę. Jokių išsisteinimų, kad apdraudus kompanijos nepriima, negali būti.

P. K-to narys V. Paukšty. 25-II-13 S. Boston, Mass.

Spaustuvę apdrausti butinai reikia ir tai neatidėliojant. Jei ta pati kompanija nepriimtų, — kreiptis į kitą. Administracijai reikia duoti papeikimą už neprižiūrėjimą spaustuvės tvarkos. Man teko girdėti, kad šalia pečiaus apdraudus kompanijos agentas atrado pastatytą kiaurą blekinę su benzinu, kurio eksplozija visados gali pagimdyti gaisrą. Kompaniją už tai netik apdraudą atėmusi, bet dagi baudos Sąjunga užmoksjuisi \$25.00. Dabargi spaustuvė visai neapdrausta, ir jeigu šikiltų gaisras, visas Sąjungos turtas gali žūti. Todėl įnešu, kad spaustuvę būtų apdrausta tuojaus, nelaukiant, kol Linotype bus nupirktas.

Linotype apdraudimas — tai ne mūsų reikalas. Jis bus jau apsaugotas fabrikoj, ant vietos. Ir apsaugos jį ne Sąjunga, bet pati kompanija, nes, kol Linotype neapmokėtas iki paskutinio cento, tol jis skaitosi kompanijos savarčia. Todėl, kad Sąjunga ir norėtų jį apdrausti, kompanija neduos; ji pati jį apdraus, kaip savo turta, nieko bendro neturintį su kitomis spaustuvės mašinomis, o Sąjunga tik turės mokėti už tą apdraudimą.

Veik. Kom. narė M. Kapobūtė-Michelsonienė.

Apie kokią ten kiaurą blekinę nuo benzino negirdėjau, bet, abelnai, kompanija, kaip po gyvenamą namą, pareikalavo daugiau mokėti. Mat, pirmieji apdraudėjai nebuvo pranešę, kad tam pačiam name žmonės gyvena.

Apdraudimas reikalingas ir įnešimą paremiu. Da ir tą reik paminėt, kad Administracija, sustabdydama išmokėjimą kompanijai, privalėjo pranešt Sąjungos įstaigoms to priežastį. Dabar gi Sąjunga mano, kad jos turtas kaip buvo, taip ir tebėra apdraustas, o ištikrųjų visai ne-taip. Kasžin kodėl mūsų turto globėjai pradėjo viską savotiškai daryt.

P. K-to narys A. Bernotas. Kovo 3, 1913.

LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

Rengianties prie LSS. VII Suvažiavimo.

LSS. VII Suvažiavimas jau netoli. Kad išlaiko mes geriau

susitvarkytume, tai reikalinga, kad kuopos savo įnešimus-sumanymus apdirbtų dabar — tuojaus. Taigi šiuomi kreipiuosi į LSS. draugus, prašydamas, kad pradėtumet veikti. Kuopos savo įnešimus turi prisūsti LSS. Sekretoriui ne vėliau, kaip gegužio (May) 21, 1913 m., nes, kiek žinoma, tai suvažiavimas prasidės gegužio 31 (apie ką pagarsins tam tikra Sav. rengimo komisija), taip kad Sąjungos Sekretorius turėtų užtektinai laiko tuos įnešimus sutvarkyti. Butų geistina, kad įnešėjai nuo kiekvieno įnešimo prisūstų ir kopiją, tuomi sutaupe-dami man daug laiko. Prie to — įnešimai kiekviename atskirame klausime turi but surašyti ant atskirų popieros ir tik ant vienos pusės; po kiekvieno kuopos komiteto parašai ir, jei yra, kp. antspauda.

Klausimai, kurie, man rodos, prieš mus dabar stovi, yra šie: 1) Nuo seniai tebesvarstomas klausimas apie susivienijimą su Socialist Party.

2) Nesant lietuvių kalboj plačiau aiškinančių socijalizmo mokslą raštų, reikalinga, mano nuomone, surasti budą išleidinėjimui grynai teoretiško žurnalo, ką mes, be abejonės, dabar jau galėtume įvykinti, atsielia žvelgiant, kad tuojaus turėsime savo raidoms statyti mašiną.

3) Sutvarkyti mūsų agitacijos budą, kuris dabar da labai primitiviškas: kas kaip išmano, taip agituoja, kartais nei pats nežinodamas, ką bedarą, ir tuomi, žinoma, užkenkia ir sąmoningai agitacijai.

4) Sąjungos inkorporavimas visose valstijose, kur tik yra tam tikras skaičius kuopų. Ir daug kitų dalykų.

Prie to butų geistina, kad įnešėjai stengtųsi savo įnešimus paduoti trumpoji formoj, su trumpiausiais galimais sutrauktais motyvais, be didelių, vien laiką užimančių beskaitant, išvaizdijimų.

Draugai, pradėkime dirbti, nes niekas kitas už mus nedirbs ir nieko mums nepatars: mūsų pačių reikalas ir mes patį turime jį atlikti.

Jūsų tarnas LSS. Sek. J. Stasiulevičius.

RAJONO REIKALUOSE.

Protokolas besitveriančio Indianos valstijos rajono konferencijos.

Konferencija atsibuvo 2 kovo 1913 m., Gary, Ind. Dalyvavo atstovai 120 kp. Valparaiso, Ind., ir 172 kp., vietinės.

Apart augščiau minėtų kuopų, prie rajono prisidėjo da 104 kp. Clinton, Ind., ir 69 Terre Haute, Ind. Šiodvi kuopos atstovų neprisiuntė, iš priežasties silpno pinigiško stovio, bet prisūntė laiškus, kuriuose pranešė, jog sutinka prisidėt prie tveriamo rajono.

Svarstyta kas link tvėrimo naujų kuopų aplinkiniuose miestuose, kur da jų nesiranda; ką daryt su nusilpnėjusiomis kuopomis ir iš ko susidės rajono išdas. Kas link nusilpnėjusių kuopų, nutarta rengt prakalbas, prelekcijas ir platinat socialistišką knygą, kiek tas įgalima; kas link rajono izdo, tai jis pašaliks iš pardavimo literatūros, pasilinksminimo vakarų ir iš aukų.

Liglaikiniais rajono viršininkais tapo išrinkti: organizatorium F. Drutchas iš 172 kuopos Gary, Ind; sekretorium Z. Vitkauskas iš 120 kp. Valparaiso, Ind.; izdininku T. I. Kučinskas

Pasekmės LSS. Referendumo No. IX, 1912 m.

(Balsavimas atsibuvo sausio ir vasario mėnesiuose).

Table with columns: Vardas, Kada aplaikyta, Balsavimas I, Balsavimas II, etc. Lists names of various groups and their voting results.

Tokiu budu, sulyg augščiau priimto referendume, latinė LSS. keliaujančio organizatoriaus įtaiga tam pačiam laikui, o, esant reikalui, Pild. K-tas kel. organizatorių pasamdyti.

Prie to reikia pastebėti, kad šiame referendume mažai dalyvavo balsuotojų; o I ir III Rajonai pasakojimo nesugrąžino.

AUKOS.

Siuvėjams straikeriams.

Minersville, Pa. LSS. 15 kuopa iš savo izdo paskyrė \$5 ir pavieniai nariai suaukavo \$5. Aukavusių vardai: J. Radkevičius \$1,19; A. Žiška, K. Kondratavičius po 50c; J. Ramanauskas 31c; J. Sabaliauskas, I. Lansbergas, J. Savukinas, P. Kučinskas, A. Levonas, V. Čiudinis, P. Butkus, J. Čiudinis, A. Gavulis, A. Deltuva po 25c.

Komitetas: Sekr. A. Lelis, Izd. M. Mačys.

Per LSS. 191 kp. prakalbas 8 kovo 1913 m. surinkta aukų Philadelphia straikeriams \$2,46.

Aukos perduotos Straiko Komitetui.

«Kovas» Adm.

Wilkes-Barre, Pa. 2 kovo laike socijalistų susirinkimo S. Peteris parinko aukų Rochesterio straikeriams, Aukavo: W. J. Tabara ir A. Oleka po 50c; W. Danauskas 30c; O. Kaspara ir S. Peteris po 25c; viso \$1,80.

\$1,80 aukų perduota Rochesterio Straiko Komitetui.

«Kovas» Adm.

Newark, N. J. per 11 LSS. kuopos [prakalbas, aukavo: J. Dobinis, J. Taukeviče, K. Jo-

iš Valparaiso kuopos, LSS. Komiteto narin L. ... kus, taiggi iš Valparaiso kuopos. Pošėdė sekretoriaus P. Drutchas

Pasekmės LSS. Referendumo No. IX, 1912 m.

(Balsavimas atsibuvo sausio ir vasario mėnesiuose).

Table with columns: Vardas, Kada aplaikyta, Balsavimas I, Balsavimas II, etc. Lists names of various groups and their voting results.

Tokiu budu, sulyg augščiau priimto referendume, latinė LSS. keliaujančio organizatoriaus įtaiga tam pačiam laikui, o, esant reikalui, Pild. K-tas kel. organizatorių pasamdyti.

Prie to reikia pastebėti, kad šiame referendume mažai dalyvavo balsuotojų; o I ir III Rajonai pasakojimo nesugrąžino.

AUKOS.

Siuvėjams straikeriams.

Minersville, Pa. LSS. 15 kuopa iš savo izdo paskyrė \$5 ir pavieniai nariai suaukavo \$5. Aukavusių vardai: J. Radkevičius \$1,19; A. Žiška, K. Kondratavičius po 50c; J. Ramanauskas 31c; J. Sabaliauskas, I. Lansbergas, J. Savukinas, P. Kučinskas, A. Levonas, V. Čiudinis, P. Butkus, J. Čiudinis, A. Gavulis, A. Deltuva po 25c.

Komitetas: Sekr. A. Lelis, Izd. M. Mačys.

Per LSS. 191 kp. prakalbas 8 kovo 1913 m. surinkta aukų Philadelphia straikeriams \$2,46.

Aukos perduotos Straiko Komitetui.

«Kovas» Adm.

Wilkes-Barre, Pa. 2 kovo laike socijalistų susirinkimo S. Peteris parinko aukų Rochesterio straikeriams, Aukavo: W. J. Tabara ir A. Oleka po 50c; W. Danauskas 30c; O. Kaspara ir S. Peteris po 25c; viso \$1,80.

\$1,80 aukų perduota Rochesterio Straiko Komitetui.

«Kovas» Adm.

Newark, N. J. per 11 LSS. kuopos [prakalbas, aukavo: J. Dobinis, J. Taukeviče, K. Jo-

GERA PROGA!
Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku draugas arba kaip mokyto-
tis skalyti ir rašyti be mokyto-
jo..... 15 c
Naujas Budas mokytis rašyti be
mokytojo..... 10 c
Aritmetika mokinimuisi rokun-
du, su paveikslais (apdaryta) 35 c.

Viso \$1.60
Kas atsitys iškirps šita apgarsi-
nimą iš "Kovos" ir \$1.00 per mo-
ney orderį, tai gaus visas 4 knygas
60 c. pigiau.

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

BUK MANDAGUS!
NUSIPRUK
ETIKETA
Arba taisyklės, kurių kiekvienas
turi prisilaikyti apsiliepiame su kitais.
Ten rasite suvirš 300 pamokinių
grazaus pasielgimo dėl visų viso-
kiosose atvejuose. Kaina 25c. Pin-
gus mažiau doroio galima siųsti
krasos ženkliais.

M.M Rice-Herman
140 E. 19 st., New York.

Visiems prieinamas LAIKRODĖLIS.
Šis laikrodis im. 21 aukštas
RAILROAD LAIKRODĖLIS su
užskaitais ir nustatoma
gera laiko, viskas puikiai taisyta,
absoliutiškai tikras ir
atkakantis. Gvarantu-
tas **ANY 30 METU**,
abi pusl. laikai, gra-
žiai gravuoti, pagal naujausią madą. Šis laik-
rodėlis skiriamas ypatingai **GELEŽKELIO**
DARBININKAMS, kurie privalo visada turėti
teisingą laikrodį. Vyriški ir moteriški. Spe-
cialūs puslaimiai. Mūsų priėjimo laikrodžių ta-
vo adres C. O. D. \$3.75 ir ekspreso laiškas su teisi-
mą pilno liegiamavimu. Jei nenori pilnai už-
gandintis **NEKOMET NEI CENTU**. Prie
kiekvieno laikrodžio pakuos auksuotas rėtelis ir
kompozicinis dyklas.

EXCELSIOR WATCH CO.
903 Athenaeum Bldg.,
Chicago, Ill.

POPIEŽIUS AR KRISTUS?
Mes norėtume kad atstautų nors vienas kunigas
faktų, sutalpinti šioje knygoje, kurioje mes
pradodam, kad Rymo-Katalikų bažnyčia yra ne-
kritiška. Knygos puslapis yra aklų standartas.
224 pl. preke 25c., su prisiumtu, 5 už \$1
Knygas yra ir moteriškos, interesojančios amerik-
niskoms institucijoms ir liuobės, turėtų stelsiti
šią knyga šimtai ir šimtai tarp savo draugų.
American Liberty Pub. Co. (Not Inc.)
Dept. 146 Box 814 Chicago, Ill.

Visiems naudinga
Klėsinis Atlasas viso pasaulio arba žem-
lapinė knygelė, praėjusio dešimtmečio
išleidimas, kuri turi 499 pusl., didumo
34x25. Angliškoje kalboje. Mapos,
kurios parodo geležinkelius, vandenis ir
kalnus; Suvienytų Valstijų stelsis, teri-
torijas ir kiek stelsis miestų ir kiek gy-
ventojų stelsis ir atakruose miestuose, —
taip ir viso pasaulio miestu. Kaina \$1.00.
Gausama pas:

M. M. Dovidait
221 Pine st.,
Wilmington Del.

Farmos! Farmos!
Turite pardavimui 25,000 akru žemės;
parduodu po kiek kas nori akru dėl
visokio didumo farmu. Ant tos žemės
yra tarpais maži miškai, tarpais yra
pilki laukai kur galima sėti ir arti be
valimo. Jūs tu mišku galima pasibu-
davoti krajavus budinkus arba tvoras
apsitverti. Parduodu po \$8.00 iki \$20
už akjer. Jeigu ant išmokesties, tai
tuoj reikia įmokėti po \$1.00 už akjeri,
o kita suma gali mokėti kaip iškeri,
kas mėnuo ar kas metal, ant kiek me-
tu sutarsime. Laikie bedarbės, ilgos
ar kokios nelaimės atsitikime, mokes-
čio palauksiu ant toliau. Turia par-
davimui **GYVENAMU FARMU SU**
TRIGBOMIS, ARIAMAIŠ LAUKAIS
IR SODNAIS: visokio didumo, viso-
kio prekiu, pigiu ir brangiu. Tos far-
mos randasi Michigan valstijoje, pafe-
ežer Michigan arti dvieju turgauņu
miestu, į kuriois atplaukia daugybe
laivu. Aš turio pardavimui žemės
greta dviejuose pavlėose **LAKE IR**
MASON. Mason pavlėte žeme geriau-
sia ir šia randaš didžianis lietuviu
farmeriu **KOLONIJA** visoj Amerikoje.
Yra šia pirkę 132 lietuviu farmas ir
kas metal skaitlius duuginasi. Mielas
Broli Lietuvi, jei nori sau ir savo še-
imynai geresnio, linkamesnio ir svei-
kesnio gyvenimo, pirk farmu. Trumpu
laiku lietuviu šia stelys savo bažny-
čia ir bus tikra antra Lietuva. Norin-
ti pirkti arba pateisnu žiniu atvažiuo-
kite arba rašykite, gausite knygele ir
mapę dovanai. Adresuokite:
ANTON KIEDIS
Peacock, Lake County, Mich.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Prifimimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rastiškai ir lenkiškai.

Siunčiu pinigus į visas pasaulio dalis
ESU PO KAUCIJA.
Jei jums, skalytojai, patinka "Kova" su mano raštais la mano redaguojamos "Dilgėlės", tai patiks ir šis teisingas mano patarnavimas pinigų siuntimo. O jūs siųsit pinigus per mane, aš siųsiu savo raštus jums į "Kovą". Nuo Jūs priklauso, kad galėcia "Kovoje" rašyti. Rašymas yra darbas. Dirbt be jokio uždario nevisada galima. Savęs nenuskriausdami, paremsit mane nors menku uždaru ir aš galėsiu "Kovoje" rašyti. Ranka ranka mazgoja — ar nei Pinigų kalnas tuo prisilūnči, kas tik pareikalauja.

J. BALTRUŠAITIS,
2400 5 th ave., Pittsburgh, Pa.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA
Geriaus, didžiausi ir greičiausi laivai, at-
lieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos
nestodami net didžiausiose portuose.
„Czar“, „Kursk“, „Russia“.

Į Roterdamą į 8 dienas; į Lilepų — 11d.
\$33.00 III Klases \$35.00
\$45.00 I „ „ \$50.00
\$60.00 II „ „ \$70.00

Sekantis išplaukimas iš New York:
BIRMA 29 kovo
RUSSIA 5 balandžio

Dėl platečių informacijų kreipkitės pas mūsų agentus, arba pas generalinį agentą:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

“KOVOS” Administracijos
Galima tuoju užsirenu-
meruoti šiuos žemiau sura-
šytus lietuvių laikraščius.
Juk beveik visi sąjungie-
čiai, apart "Kovos", skaito
da ir kitus laikraščius, to-
dėl užsisakykit juos per
"Kovos" Administraciją,
tuomet Sąjungai bus pel-
nas, o jūs gausite tą ko no-
rite. Verta užsisakyti šiuos
laikraščius:

RANKPĖLNIS
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1,50
Išėina Skotijoje

LAISVĖ
Du syk į savaitę
Kaina metams \$2,00.
Išėina So. Boston, Mass.

KELEIVIS
Savaitinis
Kaina metams \$1,50
Išėina So. Boston, Mass.

DARBININKŲ VILTIS
Savaitinis
Kaina metams \$1,50
Išėina Shenandoah, Pa.

DILGĖLĖS
Dvisavaitinis
Kaina metams \$1,00
Išėina Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ ŽURNALAS
Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išėina Chicago, Ill.

LAISVOJI MINTIS
Mėnesinis
Kaina metams \$2,00
Išėina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo drau-
gams užrašysit minėtus lai-
kraščius, užsakymus visuo-
met siųskite "Kovai".
1815 E. Moyamensing ave.,
PHILADELPHIA, PA.

ATSITEISKITE!
Kuopos, rajonai ir pavieniai
drangai, kurie esate skolingi Ad-
ministracijai už pašalinis spau-
dos darbus, malonės umu laiku at-
silyginti, nes kai kurie jau nuo se-
niui skolingi ir tyli. Juk skriaus-
ti Sąjungos nenorėsite. Paskubė-
kite.
Administracija.

VISU ŽINIAI.
Perkrausčiau savo bučernę
ir grosernę į naują ir geresnę
vietą, po num. 2230 Fifth av.
kampas Bredy st. Kas nori-
te nebrangiai pirkti gerą ta-
vorą, atėikite pas mane, o bu-
site užganėdinti. Su pagarba.

John Kazlauckas
2230 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

F. J. Bagocius
Notaras. Tarkos Telsėjus.
AGENTAS
Visų Geriausių
Laivinių Kompanijų
28 W. Broadway
So. Boston, Mass.

L.S.S. Viršininku adresai
Veik. Kom. Susisėimų Sekretoriu
L. S. Kupčinskis,
217 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

Pildantysis Komitetas:
V. Paukštys,
242 Broadway, So. Boston, Mass.
M. Kapočiūtė-Michelson,
28 Broadway, So. Boston, Mass.

A. Bernotas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
L.S.S. Centro Sekretorius
J. Stasulevičius,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
"Kovos" Redaktorius
K. Vidlikas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.
"Kovos" Administratorius
A. Zymontas,
1815 E. Moyamensing ave., Phila., Pa.

Literatūriškas Komitetas
L. Pruseika,
242 Broadway, So. Boston, Mass.
S. Strazdas,
2030 Canalport ave., Chicago, Ill.
St. Michelsonas,
28 Broadway, So. Boston, Mass.

NEBO Korkinis galais PAPIROSAI
Puikūs papirosai
Turkiško rankiaus
10 už 5c
Parsiduoda
krautuvese

GERIAUSI
—visame—
SVIETE

NEBO
ESTABLISHED 1760

Nanda iš skaitymo.
Jau gilioje senovėje, kai tik dasprotoje išreikšti neregimas mintis
regimais ženklais, žmonėgerai suprato knyga naudą. Dabar, kuomet
visur šaukiama: prie molo, prie apšvietos, prie knygu! Tai žiale
laikais da geriau supranta nanda iš skaitymo knygu.

Knyga—tai mintis autolau. Knyga visomet ir visur, kaip gora
draugas, gali steti mumsi pagelba savo patarimais. Skalydami me-
ninkū ir tas sužadina menyse meli prie tvargdieni. Matydami jų
varginga padėjimą nenuimam, bet da su didesne viltia ir pasitikėji-
mu pasirengiam kovon.

Skalydami knyga ganom mintis, semiam jausmus, zadnam savo
dvasi sekdami darbas paklinij žmonių, kuriems nekoti nukentėti

Darbininkū laikraščis, kurie kaip pavasarij bitės iš avilio, pakli-
do po visus kraštus, kelias iš miego darbininkus, rengdami juos prie
darbuojai, visur žengia pirmyn! Tuomet skaitytojo omyje kija pra-
da skrandžiama.

Todėl ir mes, drangai ir drangės, pradėkime su didesne energija ir pa-
sivėntimu platinti darbininkū ir mokiškū turlio knygas ir męgų
organizacijos Liet. Soc. Sąjungos.

Kokias uk norite knygas gale gant "Kovos" adm. Adresuokite:
“KOVA”
1815 E. Moyamensing ave.,
Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ ŽURNALAS Vienintelis Darbininkų
Mėnesinis Laikraštis
Kaina metams \$1.00
"Lietuvių Žurnalas", 1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Reikalaukit sampelo

KOVA
Rev. ir Kank. Šelpimo Komitetas
A. Žolynas, Newark, N.J.
23 Warwick St.,
Sekretorius J. Bulota,
708 Warner st., Baltimore, Md.
Užlininkas J. Ramanauskas
Box 163, Minersville, Pa.
S-gos Turtu Kontr. K-Jos Sekr.
R. Merikas,
1815 E. Moyamensing Av., Phila. Pa.
L.S.S. rajonų sekretorių antrašai.

I. J. A. Žukauskas 77 Drayer st.
Waterbury, Conn.
II. A. J. Neris 162 Stigraaves st.
Phillipsburg, N.J.
III. J. Andriukonis Box 3 New Kensington, Pa.
V. P. Petrasinas 103 Ripley st.
Elizabeth, N.J.
VI. Dadinakas 151 W. Line st.
Shenandoah, Pa.
VII. J. Uzdzius 242 Broadway So Boston, Mass.
VIII. J. M. Bučinskis 5 Murphy st.
Binghamton, N.Y.
IX. J. Repšys 1719 N. Wood st.
Chicago, Ill.
X. J. Kačergius 1716 E. Matheny av.
Springfield, Ill.
XI. J. Stankus 1063 Bridge st.
Grand Rapids, Mich.
XII. J. Vitkauskas 757 Greenwich st.
Valparaiso, Ind.

Veik. Komiteto narių antrašai.

I Rajono.
M. Mikalavičius 1419 S. Main st.
Waterbury, Conn.

II Rajono.
A. Dagis 509 Green st. Philadelphia, Pa.
V. J. Stankus 413 Bushkill st. Easton, Pa.

III Rajono.
J. Brazauskas 2400 Fifth Ave. Pittsburgh, Pa.
J. Mazliukna 510 Chateau st. Allegheny, Pa.

IV Rajono.
J. K. Gilms 32 Van Buren st. Passaic, N.J.
J. Sukys 154-6 Grand st. Brooklyn, N.Y.

V Rajono.
L. Kupčinskis 217 E Centre st Shenandoah, Pa.

VI Rajono.
M. Michelsonienė, 28 Broadway, So Boston, Mass.

VII Rajono.
A. Valinčius 9 William st. Pittston, Pa.

VIII Rajono.
A. Kvederas 1811 S Halsted st. Chicago, Ill.
A. Petrulis 4600 Gross Ave. " " "
V. Misėlika 3140 So Halsted st. " " "

X Rajono.
A. Markeričius Box 136, Johnston City, Ill.

XI Rajono.
M. Mockus Box 51, Detroit, Mich.

XII. Rajono.
T. Bartkus 650 Gartfield av Valparaiso, Ind.

I. Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakertes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas iš-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valsty-
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS
Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.
Tikras Lietuvis Doktoras ir Chirurgas Philadelphiaje.

Gydo visokias ligas vyrų, moteriu, vaiku ir daro
visokias operacijas. Jis yra pabalęs daktariu
mokslų Indiano Univerzitate, buvo miestavi daktar-
taru, kur praktikojoje po dispensares mieste In-
dianapolis, Ind. Paskul specializikai mokinosi de-
ryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas
didžioje mokykloje The New York Post
Graduate Medical School and Hospital.
Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus
rengė savo locnā namā mieste Philadelphiaje, kur
perima visokius ligonius dėl gydymo ir darymo o-
peracijų. Visi, kurie turėjo operacijas ir gydys-
likos užganėdinti ir dėkingi. Jeigu kas pelkia dak-
tarą Ig. Stanku, tai tas žmogus yra užvydytojas ar-
ba koksal vaikata tarnaujantis pas kokius apga-
vingus daktarus.

Daugybės padėkavonų. Kelios čionai talpinasi.
Malonus daktare Ig. Stankus, įgyt gyduoles atneš man didžiausią naudą, už ką
ria širdingai ačiū ir padėką. Jau vardą tarp savo pašatumų ir giminių. Juozas
Kavica, 321 Antelope st., St. Louis, Mo.
Iš Canados raso taip: Aš, Motiejus Bražas, širdingai dėkavoju daktarui Ig. Stankui
už gydymą manęs nuo vyriško ligos. Prie 5 daktarų kreipiausi Canadoje ir daug
mano ligydė nuo pirmo prisiumtymo gyduoliu. Ištaria ačiū ir šūnčia savo pavilniai (iš-
tografija) vietoje padėkavonė už gydymą. P. O. Barnett, B. C. Canada.
A. J. Anskaitis, 611 Railroad ave., Brooklyn, N. Y. Išreikšiu savo širdingą padėką
vona Dr. Ig. Stankui už gydymą nuo akadėjimo pečių, skandėjimo po krutinę ir su-
vona kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesni negu pirm.
Tos visos padėkavonės yra idėtos su davejimu padų pacientų.

PASARGA.
Pamalykite gerai, jeigu daktaras pate gali perskaityti įgyt laiška ir pati gal su ju-
mis susiekti, tai geriaus gal išgydyti negu tie daktari, kurie įgyt kalbos viltinai man-
tie patsinaši po laikraščius. O jeigu kokis berniukas išlūmūlis tenai įgyt ligos, k-
bū tokiam daktarui, tai supraskite, kad toks tenai yra ir gydymas. Ties išsėdintu
širdingai patarimas, ir pas juos nolina gors daktaras tarnauti. Mano
suneok gerai angliškai, ir suokiu ju žuomi pas gerą daktarą savo miestely, o apnūsiu
tikra pagelba. O jei norite galte atsisaukti ir pas mane. Aš telpi padėjimui tikrai
sinega daktariška pagelba. Bėdūns aš gydan dovanai

Nepamirškite ofiso ir rezidencijos adresu. Visuomet kreipkitės ypatingai arbi su
laikū sūno adresu.

Dr. Ignatius Stankus
1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.
Ofiso { Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietu nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8.
Valandos { Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

Stuomi pranesame, jog jau išėjo iš spaudos L.S.S. iš-
leidimas No. 12-as
SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI
Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos
vertė P. Kovas. Pustl. 55, prekę 20c
Ši knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogus grūtoje, ir
kiekvienas interesojančis socializmo klausimu, privalo būtinai
minėta knygelė nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokius raitus
skalydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializ-
mo mokslą ir pažinti dabartinę netikslią išsivadėjimo tvarkę.
Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit "Kovos" Adm.
20c, o tuoj aptursite. Agentam nuleidžiama nuosimėtai.

“LAISVĖ”
Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros,
Populiariškai-Moksliškas LAIKRAŠČIUS.
Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčio.
Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių ra-
tintinų ir visuomet pilnas naujaujų ir tikriausių žinių. "LAISVĖ"
pnumerata Suvienyotose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Už
rubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažirėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI!
Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:
“LAISVĖ” 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Rusija pralenkia Amerika.
Ne linosybėje, bet išdirbime **Vodka**, skanus rusiškas
tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir puikumu,
nes jis atydziai išdirbtas ir savyje prailiko vien sveikas grū-
dų išsunkas. Męs užlaikome **Vodka** importuotą ir **Vodka**
čionai išdirbta.

Męs išdirbame **Vodka** iš čystų grūdų ir tokiais pat apa-
ratais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.
Ačiū mūsų veiklumui męs parduodame už labai nu-
mintą pėrę. Jūs galite gauti **Vodka** importuotos ir **Vod-
kos** čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniškos ir im-
portuotos degtinės, vynų ir saldžių gėrimų.
Alus bonkutėmis ir bačkomis.

J. CARTUN
401-3-5 South st. Philadelphia, Pa.